

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Močno nazadovanje izseljevanja iz naše države

Po podatkih izseljenskega komisarijata je zapustilo našo državo lani in v treh prvih mesecih letošnjega leta ter se izselilo v prekomorske države 4808 oseb, dočim je bilo prejšnje leto 13.560 izseljencev. Najštevilnejše je bilo izseljevanje iz savske banovine (1648 oseb), potem pa sledijo druge banovine: dunavska s 754, dravska s 703, primorska s 694, vardarska s 489, zetska z 252, Beograd s 142, drinska s 85, vrbaska z 31 in moravska z 10 izseljenci. Po poklicu je bilo med izseljenci največ kmetov, in sicer 1598. Kvalificiranih delavcev je bilo 890, nekvalificiranih 872, ostali pa so pripadali svobodnim poklicem. Večina izseljencev je bila stara od 30 do 50 let, mladih izseljencev od 18. do 30. leta je bilo 1283, mladoletnih pod 18. leti pa 1165. Nad 50 let je bilo starih 360 izseljencev. Med izseljenci je bilo 2862 samcev, drugi pa so bili redniki in člani družin. Po veroizpovedi je med izseljenci največ rimskih katolikov, in sicer 3735, pravoslavni pa je 920. Z našimi potnimi listinami se je izselilo 3377 oseb, ostale potne listine pa so izstavile razne druge države, katerim pripadajo ti izseljenci. Med izseljenci je Srbov, Hrvatov in Slovencev 2639, ostali pa so pripadniki drugih narodnosti.

Kakor prejšnja leta je tudi tokrat prevzela največ naših ljudi Severna Amerika (2499 oseb), dočim se je izselilo v Argentino 883, v Kanado 604, v Urugvaj 495, v Čile 99, v Avstralijo 87, na Novo Zelandijo 49, v Brazilijo 39, v Južno Afriko 26, v Bolivijo 7 oseb. 2525 izseljencev je zapustilo doma posestva in nekaj imovine, 2274 pa je bilo takih, ki so se izselili brez vsake imovine. 964 članov izseljenskih rodbin je bilo mladoletnih in so njihove rodbine pred izselitvijo prodale svoje imetje. 4694 izseljencev ima sorodnike v tujini, kamor so bili namenjeni, 114 izseljencev pa je šlo v tujino brez vsake sorodniške pomoči. 3813 oseb je imelo že zagotovljeni zaslužek na kraju svojega potovanja.

Iz prekomorskih držav se je vrnilo v isti dobi 8089 oseb, kar je za 6 odstotkov več od povratka prejšnjega leta. Prav tako, kakor se je izselilo, se je tudi vrnilo v savsko banovino največ rojakov. Med temi je bilo kvalificiranih delavcev 2672, nekvalificiranih 2887, potem 1554 kmetov, 273 pripadnikov svobodnih poklicev in 703 nesamostojni rodbinski člani. Po večini so tudi oni, ki so se vrnili, stari od 30 do 50 let, nad 50 let pa je starih 1205, mlajših od 18 let pa 720 oseb. Jugoslovenov se je vrnilo 7625, 464 oseb pa pripada raznim narodnim manjšinam. Največ izseljencev se je vrnilo iz Zedinjenih držav, in sicer 3427. Na lastne stroške se je povrnilo 4416 oseb, ostali pa so bili poslani na stroške tujih in domačih oblastev.

V evropske države pa se je izselilo lani in letošnje prvo četrtletje 10.560 oseb in je to izseljevanje za 6 odstotkov manjše od lanske izselitve. Ti izseljenci so po večini delavci, ki jih je največ prevzela Francija, za njo pa Nemčija, Avstrija, Rumunija, Grčija, Češkoslovaška, Belgija, Švica, Nizozemska. Sezonskih in drugih

delavcev je odpotovalo največ iz dravske banovine (4032), dočim pride na vardarsko 2347, na savsko 1570, na dunavsko 1025, na vrbasko 557, na primorsko 484, na zetsko 197, na Beograd 194, na moravsko 133 in na drinsko 21 delovnih moči. Ko so prenehali razni dogovori o sezonskem

delu in so jih tudi druge razmere prisilile k temu, se je vrnilo iz evropskih držav v domovino v teku lanskega leta in prvega letošnjega četrtletja 10.046 oseb, kar je za dobrih 26 odstotkov več od lanskega povratka. Največ delavcev se je vrnilo iz Francije (5750), potem Belgije 1491, iz Nemčije 994, iz Luksemburga 544, iz Avstrije 373, iz Nizozemske 240, iz Češkoslovaške 219, iz Rumunije 162, iz evropske Turčije 84, ostanek pa iz drugih držav.

Razveseljivo napredovanje JRKD v dravski banovini

POSLANEC MOHORIČ MED SVOJIMI VOLILCI.

Jesenice, maja.

V soboto zvečer se je vršil v dvorani tovarniške restavracije na Jesenicah sestanek somišljenikov JRKD z Jesenic in Koroške Bele-Javornika, kateremu je prisotstvoval tudi g. Ivan Mohorič, poslanec za radovljiški srez. Sestanka so se udeležili vsi stanovi, posebno častno je bilo zastopano delavstvo, tako da je bila prostorna dvorana čisto zasedena. Sestanek je otvoril in vodil gosp. dr. Maks Obersnel.

Poslanec g. Mohorič je najprej obširno poročal o gospodarskem položaju sreza, predvsem Jesenic, za katerih koristi je imel v Beogradu hude boje in neštivilno posredovanj. Dotaknil se je tudi položaja naše lesne industrije in tujkega prometa, ki je posebno v radovljiškem srezu zelo važen gospodarski činitelj.

K besedi so se oglasili: za železničarje g. Šebek, za obrtništvo g. Ivan Gogala, za hišne posestnike g. Fran Rabič, za tovarniške delavce glavni zaupnik g. Franc Mohorič, g. Juraj Jeram in g. Štefan Barbarino, katerim je g. poslanec v vseh zadevah stvarno orgovarjal ter med drugim naglasil, da je dinar eno najtrdnjših plačilnih sredstev v Evropi, da inflacije ne bo in da o izpremembli vladavine in o novih volitvah ni govora. Po vsestranski in zelo zanimivi razpravi je g. dr. Obersnel zaključil lepo uspeli sestanek in se zahvalil poslancu za njegova temeljita izvajanja.

* * *

SHOD POSLANCA ZEMLJIČA V GORNJI RADGONI.

Gornja Radgona, maja.

V Gornji Radgoni je imel poslanec g. Jakob Zemljič krasno obiskan shod, na katerem je poročal o delovanju narodne skupščine, ki je bilo dosedaj v prvi vrsti posvečeno omiljenju težavnega položaja kmetijskega stanu. Za njim je govoril član banovinskega sveta, g. Fran Skuhala iz Križevcev, o nedavnem zasedanju banovinskega sveta.

Na zborovanju se je splošno naglašala potreba, da se zakon o zaščiti kmetov predrugači tako, da bo ustrezal razmeram v Sloveniji. Država naj dá vrhu tega denarnim zavodom po Narodni banki potrebna sredstva za izplačilo nujnih terjatev ter naj omogoči izvoz živine in vina iz naših obmejnih vinorodnih krajev. Zborovalci so dalje izrazili tudi željo, da se iz razlogov štednje

ukinejo obmejne čete in da se nujno potrebna regulacija Mure takoj izvrši. Lepo uspelo zborovanje je vodil predsednik organizacije JRKD g. Talany.

* * *

SHODI V KAMNIŠKEM SREZU.

Kamnik, maja.

Začasni sreski odbor nove stranke je organiziral že več uspešnih shodov, na katerih je poročal poslanec g. Anton Cerer. Cererjeva izvajanja so bila sprejeta povsod z odobravanjem in zborovalci so se z velikim navdušenjem izrekli za program nove vsedrjavne stranke. Shoda v Mengšu in Domžalah sta se razvila v pravo manifestacijo za novo državno politiko. Zelo uspeli shodi so se vršili še v Trzinu, Lukovici, Prevojah, Dobu, Moravčah in Šmarci.

* * *

USTANOVITEV SRESKE ORGANIZACIJE V LAŠKEM.

Laško, maja.

Nedavno se je vršil ustanovni občni zbor sreske organizacije JRKD za laški srez. Predsednik je naglašal, da so se motili razni črnogledi, ki so begali ljudstvo, češ, da sedanji čas ni primeren za ustanavljanje nove stranke. Narod spoznava, da je prav zdaj potrebno složno sodelovanje. Poročilo o splošnem položaju in o delovanju narodne skupščine sta podala g. dr. Cepuder kot zastopnik banovinskega odbora in narodni poslanec g. profesor Alojzij Pavlič. Naša organizacija, v kateri so včlanjeni vsi sloji in stanovi brez izjeme, stoji neomajno na načelu narodnega edinstva in brez pridržka odobrava smernice sedanje vladavine. Sreska organizacija bo morala posvečati glavno pozornost kmetiskim in delavskim težnjam. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. Fran Roš, župan v Laškem, za podpredsednika pa g. inž. Ivo Jovanovič.

* * *

DVE NOVI ORGANIZACIJI.

Litija, maja.

Na ustanovnem občnem zboru izvoljeni odbor krajevne organizacije JRKD v Litiji je naslednji: predsednik Fran Lajovic, podpredsednik Luka Bizjak, tajnik Tine Kunstler, blagajnik Josip Vajdetič. Organizacija bo imela tudi svoj socialni, prosvetni in gospodarski odsek in nasvetovalno pisarno, kjer bodo dobivali člani brezplačno vs

Mestna hranilnica ljubljanska

naznanja,

da izplačuje nove vloge vsak čas in
v vsakem znesku.

Ravnateljstvo.

potrebne nasvete. Na posredovanje župana Lajovica in poslanca Mravljeta bo dobila občina brezplačno za brezposelne vagon pšenice in vagon koruze. Tudi občina bo, kolikor ji bodo pač dopuščala skromna sredstva, izkušala z javnimi deli omiliti brezposelnost. V novo stranko se je že takoj v početku vpisalo nad 300 volilcev.

Tudi Kresnice imajo že svojo krajevno organizacijo. Na občnem zboru je g. Turk iz Litije kot zastopnik sreske organizacije poročal o političnem in gospodarskem položaju. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik župan Valentin Kos, podpredsednika Jože Benčič in Ivan Nagode, tajnik Josip Kukovica, blagajnik Franc Koncilijan.

Kako je treba sušiti gobe za prodajo

Kmalu se bodo pojavili pomladni, odnosno poletni užiti gobani (jurčki, globanje ali vrganji) in najbližnji sorodniki (bronasti gobani in kostanjevke). Sicer naše ljudstvo teh treh vrst navadno ne razlikuje, temveč smatra vse za prvo vrsto v raznih barvah (pšeničniki, ajdovke). — Glavno pa je, da so vse tri vrste enako dobre in uporabne za sušenje in prodajo.

Prodaja posušenih gob je pri nas prav lep vir dohodkov, saj je dokazano, da se samo v dravski banovini kupi in izvozi iz nje vsako leto povprečno za 25 milijonov dinarjev suhih gob. Ves ta denar dobijo siromašni in gospodarsko šibki sloji, a to brez stroškov in brez znatnega truda.

Za posušene gobe plačujejo trgovci zelo različne cene. Da dosežemo čim višje cene, se moramo ravnati po naslednjih navodilih:

Nabirajmo le zdrave in razvite gobe! Velika potrata je, ako ruvamo za lešnik drobne gobice. Ta razvada se je posebno razpasia v bližini mest, kjer so nepoučene gospodinje in kuharice napačnih nazorov, da so za vlaganje prikladne le prav drobne gobice. Nabiranci in kupovalci ne pomislijo, da bi se čez 3 do 5 dni iz take drobne gobice razvila zdrava goba, ki bi zalegla za dvajset takih gobic. Pa tudi prezrela goba ni uporabna, ker je mehka in črviva ter postane, ko se posuši, temna, da pokvari ceno. Take stare gobe pustimo

v gozdu, da razpadejo in dajo seme za prihodnje leto. Goba je uporabna le dotlej, dokler je trdna v kocu in klobuku. Kdor suši črvive gobe, naj jih uživa sam, ker kupca zanje ne dobi.

Gobe se morajo skrbno očistiti prsti in druge nesnage. Od polžev objedene ali od ptic okljudane dele je treba odrezati. Nepotrebno in nepačno pa je, da nekateri odlupijo semensko plast, tako zvaní špeh, na spodnji strani klobuka. Klobuki se s to plastjo vred razrežejo in posušijo. Ako niso bile gobe skrbno osnažene prsti, se pomažejo s prstjo vsi lepi in beli lističi. Previden trgovec bo odklonil suhe gobe, ako se pri izsipanju iz vreče kar pokadi zemski prah, ali pa bo ponudil le prav nizko ceno, ker mora vse gobe prebrati in osnažiti, kar pomeni veliko zamudo časa.

Režimo gobe v tankih in širokih listih! Porabniki suhih gob v inozemstvu kupujejo blago, ki je tanko rezano. Lističi ne smejo biti debelejši od poldruega do dveh milimetrov. Manjše gobe režimo tako, da se lističi kocena drže skupaj z lističi klobuka. Le pri večjih gobah se razreže kocen posebej (seveda po dolgem) in klobuk posebej.

Sušimo gobe na zraku in solncu! Vedno in vedno je treba naglašati, da dobi posušena goba le tedaj pravo ceno, ako je bele ali vsaj svetle

barve. Tako barvo pa dosežemo edino s sušenjem na solncu in zraku, dočim na peči ali celo v peči sušene gobe potemniijo. Za tako blago se noben trgovec ne puli ali pa plača le nizko ceno. Pravilno, prav tanko narezane gobe razložimo na rešeta ali deske tako narazen, da ne leži listič na lističu. Lahko pa tudi naberemo (nanizamo) lističe na nit ali vrvico, ki jo potem napnemo med okna, okoli peči ali nad pečjo. Na deski ali lesi raztrošene lističe je treba večkrat previdno obrniti. Pred večerom je treba deske ali lese z gobami prenesti v sobo, ker ponočna vlaga gobam škoduje, da se prepočasi sušijo in zaradi tega porumenijo ali celo počrtnijo. Najlepše suhe gobe dosežejo in dobijo zanje najvišjo ceno tisti, ki sušijo čez dan na solncu, zvečer in čez noč pa v zakurjeni sobi ali v sušilnici. Pravilno in dosti posušene gobe morajo v dveh ali treh dneh po končanem sušenju šumeti, kadar jih pretresamo. Nezadostno sušene gobe bo vsak previden trgovec zavrnil ali pa bo ponudil zanje le nizko ceno.

Posušene gobe hranimo na suhem prostoru! Pri prenašanju ali vlaganju je treba paziti, da se gobe ne drobijo. Za pošiljanje suhih gob po železnici so pripravni le lešeni zaboji ali pletene košare, nikakor pa ne vreče, v katerih se gobe drobijo. Prav storimo, ako posušene gobe čimprej prodamo. Cene suhim gobam se pogosto naglo menjavajo. Če leže suhe gobe doma samo mesec dni, že izgube na svetli barvi in prijetnem vonju, s tem pa tudi na ceni. Čez pol leta pa so suhe gobe navadno že neuporabne, ker se pojavijo v njih črvi ali se jih loti plesen.

Pazite strogo na snago! Že v začetku je bilo rečeno, da morajo biti gobe brez prsti, peska in prahu. Kakor vse, kar je določeno za jed, se morajo tudi gobe sušiti in hraniti na takem kraju, kamor ne pride nobena nesnaga, pa tudi golazen in mrčes ne. Na svetovnem trgu je veliko tekmovanje s suhim gobami (Francija, Italija, Nemčija, Češkoslovaška, Poljska, Rusija). V Jugoslaviji smo glede izvoza suhih gob začetniki, zato moramo s pravilnim sušenjem in snago inozemskemu kupcu pokazati, da je naše blago prvovrstno in ne predrago. A. B.

Dva načina.

France: «Ali imaš ti kvartanje za pregreho?»
Nace: «To je zavisno od tega, ali človek dobi ali izgubi.»

Soteščan:

rnjeva pot ljubezni

Povest iz starih časov.

Vzgojiteljica se ni mogla utolažiti. Oblegale so jo strašne misli. «Kje je Milena?» je vila roke in rotila nebo, naj ji odkrije njeno usodo. «Morda vzdihuje v globoki temni ječi — uboga žrtev maščevanja... Ali pa je že umorjena in pokopana... Kdo ve, kakšne muke je morala pretrpeti?»

Adolf pa ni izgubil poguma. Otresel se je brezupnosti ter se oklenil upanja — rešilne zvezde v temni noči. Od nekdaj mu je pihal blažilni vetrič na trpečo dušo. Zavest, da Milena ni za vedno izgubljena, mu je lajšala zevajočo rano. Še jo bo našel, čeprav mu je prehoditi dolgo trnjevo pot ljubezni. Tedaj se bo razkadila megla in posijalo solnce... »

Ob misli na viteza je skrčil pesti in mu zagrozil: «Gorje ti, ropar z Aržišča! Zadela te bo tazen, katero si nameril drugim... Krivica se bo maščevala!»

Vratar mu je naslikal neznanca, ki je prodajal zdravilna zelišča. Njegovo pripovedovanje pa se ni ujemalo z opisom, kakršnega je podala Hilda. Tudi drugim vitezovim pomagačem slepar ni bil podoben. Verjetno je bilo, da se je preoblekel potem, ko je otnil vratarja.

Mladenič je stal in hodil nemirno po sobi. Njegove misli so blodile daleč okrog in iskale

Mileno. V duhu je zagledal skrito na Aržišču. Ropar v viteški obleki se trudi, da bi izpremenil njene nazore. Ali bo ostala stanovitna v ljutem boju? Poznal je njeno zvestobo; vendar se je bal, da bo nasilstvo zlomilo njeno odpornost. Opravičeno ga je skrbelo, da bo prej ali slej omagala pod pritiskom silnih groženj in strahovanja.

Pozval je oskrbnika in mu naročil, naj zavaruje graščino z močno stražo. Hilda je v nevarnosti, da jo kdo napade. Tako bi bila odstranjena edina priča zverinekega dogodka. Zato je treba zapirati tudi podnevi glavna vrata. Posebno nevarne so lahko tuje osebe. Straža naj prime vsakega neznanca, ki postaja pred graščino.

Hilda je slonela v naslanjaču, zatopljena v usodo svoje varovanke. Očitala si je, da je zemarila svoje dolžnosti. V največjem trenutku so ji odpovedale moči, ko bi bila morala žrtvovati kri in življenje. Same sebe se je sramovala.

Plemič je že snoval načrte, kako bo našel ugrabljeno zaročenko. Misel, da bo kar planil na divjaka, je previdno opustil. Več uspeha kakor sila in orožje mu je obetala zvičajnost. Zlobnik bo tajil kaznivo dejanje, zato ga je treba iznenačiti. Tedaj bo nepripravljen ter se ne bo mogel izmuzniti. Morda bi kazalo, ostati kje za ograjo in ga skrivaj opazovati. Ali pa se bo dala uporabiti še kakšna druga priložnost. Šele če bo odpovedalo zalezovanje, bo odločilo orožje.

«Sedaj na delo!» Adolf je stopil pred Hildo, da bi se poslovila. Z obraza mu je žarel pogum; njegovo srce je bilo polno odločne volje.

«Zelim ti vso srečo!» mu je govorila. «Moje misli te bodo spremljale, dokler se ne povrneš z Mileno v naročju.»

Prav ko je hotel oditi, je vstopil služabnik. «Obisk!» je naznanil z običajnim poklonom. «Mlad gospod želi govoriti z Mileno.»

«Kdo pa je?» je poizvedovala Hilda in Adolf je vprašal služabnika, ali je povedal posetniku, kaj se je zgodilo.

«Rekel sem, da z Mileno ne more govoriti», je plaho izpovedal.

«In tedaj?» je zanimalo Hildo.

«Mladi gospod se je silno prestrašil...»

«Reci mu, naj vstopi», je velela služabniku in prosila Adolfa, naj še nekoliko počaka.

Služabnik se je priklonil in odšel z naročilom.

Kmalu nato so se odprla vrata. Vstopil je Oton, vitez z Aržišča. Bil je neprijetno iznenaden. Prav nič ni mislil, da bo naletel na nevarnega nasprotnika. Po tihem je klel beriča, ki ga je nepravilno obvestil. Ako bi bil vedel, bi se ne bil nikdar odpravil na Višavje.

«Čemu si prišel?» ga je mahrulil Adolf, čim ga je zagledal.

«Na obisk. Z Mileno bi rad govoril.» — Vitez je bil navidezno miren. Znal se je potuhniti, čeprav ga je skrbelo, kako se bo zagovarjal. Zavedal se je krivice, ki se mu je brala z obraza.

«Hinavec! Ali meniš, da boš z zvičajno izbrisal svoje dejanje? Mene ne boš nikdar prevaral.»

«Kaj sem ti storil, da razgrajaš? Kaj te ne razumem.»

Politični pregled

V nedeljo je bila v Beogradu

zaključena konferenca Male antante,

na kateri so razpravljali zunanji ministri Jugoslavije, Češkoslovaške in Rumunije o vprašanjih, ki se tičejo vseh treh držav. Izmenjali so svoje misli o razorožitvenem vprašanju, o vprašanju vojne odškodnine, o načrtu sodelovanja podunavskih držav in o drugih vprašanjih, tičečih se sedanjega mednarodnega položaja in svetovne gospodarske krize. V vseh pogledih se je dosegel med ministri sporazum. Prihodnji redni sestanek Male antante bo v Češkoslovaški.

V Avstriji je nastala

vladna kriza

in sestavlja novo vlado dr. Dollfuss. Dollfussova vlada bo sestavljena, kakor kaže, iz zastopnikov meščanskih strank, med njimi tudi heimwehrovcev.

Iz Daljnega vzhoda prihajajo vznemirljive vesti, in sicer

o vojaški zaroti na Japonskem,

ki je zavzela večji obseg. V nedeljo je bil izvršen atentat na ministrskega predsednika Inukaja. Okrog pol 18. ure se je pojavil pred poslopjem predsedništva vlade avto, iz katerega je stopila skupina zarotniških mornariških oficirjev, ki so vdrli z revolverji v rokah proti ničesar hudega slutečemu ministrskemu predsedniku. Dva zarotnika sta prijela 76letnega Inukaja za roke in ga trdno držala, dočim je tretji

nastavil revolver na senca predsednika in sprožil.

Smrtno zadet se je Inukaj zgrudil na tla. Po atentatu so morilci pobegnili. Inukaja so prenesli v njegovo spalnico, kjer pa je kmalu izdihnil. Istočasno je druga skupina oficirjev

napadla policijsko ravnateljstvo v Tokiu

ter obstrelila tri uradnike in nekega novinarja. Eden uradnik je pozneje umrl. Dalje so izvršili bombni atentat na Narodno banko, na zunanje ministrstvo, na glavni stan konservativne stranke, na neko zasebno banko, na voditelja tajne zveze «Krvno bratstvo» in na nekatere druge javne ustanove.

«Vitez Oton!» Plemič je stopil predenj ter ga premeril od nog do glave. «Rotim te pri časti tvojih prednikov, kje je Milena...»

«Kaj, ali ni doma?» se je vprašujoče začudil. «Oton, ne uganjaj budalosti. Kam si jo odvedel?»

«Jaz?» je ponovno osupnil.

«Ti!» je zaupil, da je zadonelo po sobi.

«Adolf! Ali misliš zares ali za šalo? Dokaži, kar mi očitaš! Še vedno te ne razumem...»

«Kdo je zahteval, da je Milena spisala oporo?»

«Ne vem.» Spomnil se je, da ni prav odgovoril, zato je popravil: «Kakšno oporo?»

«In kdo je zagrozil Hildi s smrtno obsodbo?» «Kaj čujem!» se je delal nevednega. «Take reči so se godile na Višavju!»

«Kdo je narekoval te vrstice?» Adolf mu je pokazal oba lista: oporo in obsodbo.

«Pa res!» se je mahač prijel za glavo. «Koliko predrznost! Kdo se je upal kaj takega storiti?»

«Ti!» mu je zatrobil v uho. «Ali si me zdaj razumel?»

Vitez je porasel: «Prekliči, kar si neutemeljeno izrekel!»

Plemič ga ni hotel poslušati. Vprašal ga je drugič s krepkejšim glasom: «Kje je Milena?»

«Čemu se dereš?» Tudi vitez je postal osoren. «Mar sem jaz njen varuh?»

«Nisi varuh, ampak rabelj! Odvedel si jo kakor krokar golobico. Prišel si ponoči kakor tat z našemljenim obrazom...»

LASJE SO ZELO ČRČUTLJIVI!

Za pranje perila zadostuje navadno milo in praški — ali nežni, živi lasje zahtevajo posebno nego... z milim Elida Shampooom, kateri ne vsebuje sode. Elida Shampoo ohrani lase, jih napravi dehteče in jim daje blesteči sijaj.

UMIVAJTE GLAVO VSAK TEDEN!

ELIDA SHAMPOO

Ze nekaj ur po atentatih se je policiji posrečilo

aretirati sedem zarotnikov,

ki so se pravkar pripravljali, da pobegnejo na deželo. 18 zarotnikov pa se je samih prijavilo policiji. Nadaljnje aretacije še sledijo. Kolikor se je doznalo, zahtevajo zarotniki nadstrankarsko vlado. Letaki, ki so jih razdeljevali zarotniki, vsebujejo zahteve, naj se odpravijo korupcija in politične in razredne predpravice. Letaki pozdravljajo mikada, češ, da zarotniki hočejo predvsem obnovo carske oblasti. Podpisana je pod letaki zveza mladih oficirjev mornarnice in vojske.

Sodobni jedilni list pospešuje propadanje zob. Zato naj velja pravilo: Stalno čiščenje zob z odlično in osvežujočo Chlorodont zobno pasto. Poizkus Vas bo prepričal. Tuba 8 Din.

DOPISI

BANJALOKA PRI KOČEVJU. Dne 24. aprila smo imeli pri nas ustanovni občni zbor sokolske čete. Skupščino je otvoril br. Curl Anton, poštar v Novih Selih, nato pa je br. Eržen France, tukajšnji šolski upravitelj, lepo predaval o sokolski misli. Po predavanju so bile volitve četne uprave. V odbor so bili izvoljeni: Curl za starosta, Kajfež za podstarosta, Jernejčičeva za tajnico, Eržen za prosvetarja, Klarič za načelnika, Kajfeževa za načelnico, Klarič za blagajnika, Klemenčič in Marincelj za revizorja. Sledilo je vpisovanje članov ter sta se določili vpisnina in članarina za člane, naraščaj in deco. Novi sokolski postojanki želimo obilo uspeha! — Dne 1. t. m. smo imeli v naši vasi ustanovni občni zbor krajevne organizacije

«Dokaži!» je oblastno zahteval. «Kje so priče?»

«Kdo je omamila vratarja? Kje je slepar z zdravilnimi praški? Kdo je zasadil na mizo meč in prisilil Mileno, naj se odpove bogastvu?»

«To je nesramno sumničenje, ne pa dokazi. Pozivam te, da mi daš zadoščenje.»

«Ti, ki nisi vreden drugega imena kakor razbojnik, ropar.»

«Pomnil boš, kdaj si to izrekel. Na dvoboj te vabim.»

«Upaš se mi celo groziti? Odgovori, kje je Milena!»

Vitez je gledal divje okrog sebe. Rdečica na njegovem obrazu se je izpremenila v modro barvo. V prsih mu je kipele sovraštvo in iskalo duška, da bi planilo na površje.

«Kje je Milena?» je zasekal Adolf kakor s sekuro.

«Kakor vidim, je res ni tukaj, so mu šklepetali zobje. «Tedaj se mi je skrila zaradi tebe.»

«Dovolj!» Plemič je poklical oskrbnika. Vitez ja stal pogumno na svojem mestu. Domišljal se je, da ga ne more nihče premakniti.

Oskrbnik je bil že pripravljen, sledila mu je četica beričev. Vsi so bili oboroženi in so zastražili vrata.

Adolf jih je nagovoril: «Tukaj je ropar, ki je odvedel Mileno. Dejanje je dokazano, čeprav ga zlobnik noče priznati. Da bi se umil, je uporabil zvižgačo. Njegova predrznost ga je speljala v zanko. Zda je v naši oblasti.»

«Beriči so se vzravrali in čakali povelja.

«V ječo ga vrzite!» jim je zapovedal. «Tam naj se pokori za svojo hudobnost. Drugega ne zasluši.»

Oton je stopil ošabno pred nasprotnika. «Jaz sem vitez z Aržišča!» se je potrkal na prsi. «Gorje mu, kdor se me dotakne!»

«Izvršite, kar sem vam ukazal!» je odločno zahteval. «Na mojo odgovornost!»

Obdolženec se je obupno branil: «Obsodili ste me brez prič in dokazov... Izpustite me, naj se maščujem... Viteza z Aržišča ne bo nihče zapiral... Gorje vam, krivičniki!»

Hotel je udariti z bodalom, ki ga je vzel iz žepa. Beriči so mu ga izvili iz roke. Ko so ga podrli in zvezali, je divje preklinjal. Grizel je ko pes, ki popade, kar doseže. Komaj so ga ukrotili.

Ječa, kamor so ga zaprli, je bila spodaj v pritličju. Majhno celico so zapirala močna železna vrata. Gosto omreženo okno v debelem zidu je gledalo zadaj v dolino. Prostor je bil nekoliko vlažen, sicer pa še precej rnažen. Namenjen je bil boljšim jetnikom.

Nato so se zbrali k posvetovanju. Adolf je dajal nasvete in navodila. Skrbno je naročal, naj ostane tajno, kar se je zgodilo. Nihče ne sme izvedeti, koga so zaprli. Tako bo olajšano zasledovanje.

Hilda, grajska vzgojiteljica, si je oddahnila ob zavešti, da je pod ključem nasilnik, kateremu je podpisala svojo obsodbo. Zda lahko mirno odkrije svoje mnenje in se ji ni treba bati mašče-

JRKD. Za predsednika je bil izvoljen g. Curl Anton. V organizacijo se je vpisalo 40 članov. — O nesreči posestnika Ložarja iz Zapuž, ki je tako tragično umrl, ljudje še vedno govorijo. Ko je šel Ložar napajat bika, se je bil bik zakadil v njega. Za ranami, ki mu jih je zadala pobesneta žival na glavi, je nesrečnik čez nekaj dni umrl. Rajni Ložar je bil dober in ugleden gospodar. Zapustil je ženo z več nedoraslimi otroki. Kako je bil priljubljen, je dokazal pogreb. Naj v miru počiva. — Dne 6. t. m. je priredil tukajšnji PRK protijetični dan v šoli. Vršilo se je predavanje o nevarnosti in obrambi jetike, ki ga je imel šolski upravitelj g. Erzer France. Po predavanju so se razdelili letaki o jetiki. Želimo še več takih predavanj.

Praktični nasveti.

BELA CERKEV. Naša sokolska četa priredi v nedeljo 22. t. m. prvi javni nastop na dvorišču Keršičeve gostilne. Začetek ob 15. uri. Po končanih telovadnih vajah se bo vršila prosta zabava, za katero je vsestransko preskrbljeno. Okoliška bratska društva kakor tudi sokolstvu prijazno občinstvo najvljudneje vabimo. Vstopnina prostovoljna.

BREGANA. Dne 2. t. m. se je vršil pri g. Josipu Kalinu v Bregani sestanek gostilničarjev občine Velike Doline, kjer se je razpravljalo o raznih vprašanih gostilničarske obrti. Zaključek je bil, da se vino ne bo prodajalo izpod 8 Din za liter. Daljša razprava se je razvila glede neupravičenega točenja «pod vejo» in je bila soglasno sprejeta protestna resolucija, da se tem kršiteljem takoj zabrani nadaljnje neupravičeno točenje. Dalje se je razpravljalo tudi o povrnitvi trošarine in pa o umazani konkurenci. Zelo pohvalna je sloga med gostilničarji vse občine. — Od 30. marca do 7. t. m. se je vršil tukaj akademski tečaj za krojno risanje in krojenje pod vodstvom učiteljice krojne šole ge. Jelisave Etzeldorfer-Peupelmannove, lastnice krojnega učilišča v Zagrebu, Gradcu in na Dunaju. Večina tečajnic je dovršila tečaj z odličnim uspehom.

BREGANA. V nedeljo 8. t. m. se je vršil ob prisotnosti zveznega in župnega odposlanca slavnostni občni zbor gasilnega društva v Bregani, katerega je otvoril in vodil predsednik g. Franc Jelinek, ravnatelj tovarne palic. Po podanih poročilih je bila izvoljena ista uprava z malimi izpremembami, čemur je sledilo odlikovanje. Gospodje Jelinek Franc, Hribar Ivan, Novak Franc, Fuke Miško, Jazbinski Stefan in Rozijan Franc so bili odlikovani s srebrnimi kolajnami, ker so naj-

manj deset let delovali v društvu, gospodje Vučurinec Josip, Matijašič Mijo in Petrič Miko pa so prejeli bakrene kolajne zaradi svojega petletnega društvenega delovanja. Posebej je bil še odlikovan z zlato kolajno češkoslovaške gasilske zveze g. Franc Jelinek, ki že osemnajst let predseduje društvu.

DOLENJI LOGATEC. V poročilu o ustanovitvi sreske organizacije JRKD za logaški okraj, priobčenem v št. 20. «Domovine», se je pojavila pomota v odstavku o izvolitvi odbora. Prvi podpredsednik stalnega sreskega odbora je g. dr. Pušenjak Stanko iz Cerku ce, g. De Gleria Anton iz Dolenjega Logatca pa je drugi podpredsednik. Blagajnik je g. Mlakar Franjo z Rakeka.

LJUTOMER. Sokol bo imel svojo vsakoletno, po vsem Murskem polju, Medmurju in Prekmurju znano sokolsko tombolo v nedeljo 22. t. m. Svojim številnim obiskovalcem raznanja Sokol, da se mu je tudi letos kljub splošni gospodarski krizi posrečilo obdržati in še celo močno povečati vrednost glavnih kakor tudi število in vrednost vseh ostalih dobitkov. Po tomboli bo na veselilnem prostoru Sokolskega doma ljudska zabava. — Mursko sokolsko okrožje naznanja kolesarjem bližnje in daljne okolice Ljutomera, da bo v nedeljo 22. t. m. velik izlet kolesarjev v Ljutomer. Prijave za izlet sprejemajo vsa sokolska društva murskega okrožja do sobote 21. t. m. Organizirani izletniki, čeprav niso člani Sokola, dobe nagrado. Podrobna navodila dajejo načelniki sokolskih društev.

RAČNA. V torek 26. aprila je prišel k nam škof g. dr. Gregor Rožman. Bil je dokaj lep sprejem. V sredo 27. aprila je pa bila birna na Kopanju. — Dne 15. t. m. smo imeli v Račni gasilsko veselico, ki je bila še dobro obiskana. — Dne 27. t. m. bo na Kopanju cepljenje otrok proti kozam. — Vreme imamo nekaj časa sem še zadosti lepo in ljudje pridno delajo, da dohite, kar so zamudili v prvi pomladi.

SV. ANA V SLOVENSkih GORICAH. Meseca aprila je nastopila tukajšnja sokolska četa javno na odru s tridejansko veseloigro «Martin Smola». Če pomislimo, da so vsi igralci še malokrat nastopili, se moramo o vseh brez izjeme pohvalno izraziti, saj so vsi svoje vloge dobro izvedli; posebno moramo omeniti Paterona in Martina. Želimo le, da bi se igre večkrat prirejale. Udeležba je bila kljub hudim časom dobra. — Pred kratkim smo imeli med seboj našega poslanca, gospoda dr. Ljud. Pivka, ki je prav po domače ob-

razložil delo in uspehe v narodni skupščini. Pokazala se je potreba tudi tu, da se ustanovi krajevna organizacija nove vsedrjavne stranke, da se bomo tako med seboj bolje poznali in da bomo v stalnem stiku z g. poslancem. V kratkem se bo sklical občni zbor. — Kljub slabim časom nam je mesec maj prinesel veselo upanje na boljše čase, prinesel nam je lepo cvetoče drevje. Že več let ni tako lepo cvetelo sadno drevje kakor letos. Zato se tudi pričakuje v jeseni obilna sadna letina. Sicer nas je že malo obiskala nesrečna toča, pa daj Bog, da nas ne obišče več, saj do zdaj še ni storila hude škode.

SV. BARBARA V HALOZAH. (Smrt na kosa.) Bela žena je neizprosna. Dne 4. t. m. je izrgala iz naše sredine priljubljenega gospoda Franca Klajdariča iz Brezovca, ki je bil pravi dobričina. Vsak ubožec je dobil pri njem zavetje. Pokojnikovo priljubljenost je najbolj pokazal pogreb. Dragi Franc, spavaj sladko!

ŠT. PAVEL PRI PREBOLDU. (Smrt na kosa.) Nedavno je v Celju nenadno umrl lesni trgovec in veleposestnik g. Ernest Marinc. Pokojnikov pogreb se je vršil ob veliki udeležbi občinstva, predvsem celjskega in okoliškega trgovanja, iz hiše žalosti do Stigerjeve vile, kjer so se pogrebi poslovili od nepozabnega prijatelja. Krsta s pokojnikovim truplom je bila prejeljana v njegov rojstni kraj Št. Pavel pri Preboldu, kjer je bila položena na tamkajšnjem pokopališču k večnemu počitku. Pogreba v Št. Pavlu so se udeležili tudi številni pokojnikov prijatelji iz Celja. Dragega pokojnika bomo ohranili v lepem spominu.

VELIKA PIREŠICA. Javni telovadni nastop našega Sokola s sodelovanjem bratskih društev iz bližnje in daljne okolice bo v nedeljo 22. t. m. ob 15. uri na dvorišču znane Fervegovce gostilne. Bratje in sestre in vsi prijatelji sokolstva prihitite na ta dan k nam v Veliko Pirešico, da se okrepi naš mladi kmečki Sokol, ki se mora boriti še vedno z različnimi nasprotniki.

Tako je.

Gospa Ravsova: «Čudno, prijateljica, kako se je tvoj mož v zadnjih dneh izpremenil. Prej je bil vedno blede ir suh, zdaj je pa naenkrat tako lepo rejen. Kaj je temu vzrok?»

Gospa Šavsova: «Ne vem, ker ni več moj mož. Ali ti še nisem povedala, da sem se dala ločiti od njega?»

vanja. Stresla pa jo je misel, da še ni prestana vsa nevarnost. Zlobnik ima svoje pajdaše, ki ga bodo hitro pogrešili. Znam jim je tudi usoda njene varovanke, nad katero se bodo malopridniki kruto maščevali. Bolj kakor prej se ji je videlo ogroženo njeno mlado življenje.

Adolf se je do pičice strinjal z njenim mišljenjem. Nobenega trenutka ni smel več zamuditi. Brž se je poslovil in odšel na delo.

VII.

Za gorami je zatonilo solnce, prvi mrak se je spuščal na ravnino. Življenje okrog Aržišča je potihnilo. Ptički so se poslovili od dneva in se umaknili v gozdno zavetje. Samo kos se je še dvignil na smreko in drobil večerno pesem.

Proti gozdiču, v katerem je stala aržiška graščina, je lezel berač z utrujenimi koraki. Rama mu je slonela na bergli, dočim se je z desnico opiral na palico. Ponošen klobuk s širokimi okraji mu je segal skoro do sredi lica. Njegova obleka je bila umazana in raztrgana. Od hlač so visele spredaj in zadaj razcefrane krpe. Na hrbtu je nosil zašito vrečo, kamor je spravljali milodare.

Ustavil se je ob gozdu, kakor bi iskal poti v graščino. Kraj pa mu je moral biti znan, zakaj takoj je bil pogrešil znamenje, ki se stalo tukaj blizu gozda. Iznemadilo ga je tiho ječanje.

«Kdo neki javka?» Prosjak je gledal okrog sebe in vlekel na ušesa. Zdelo se mu je, da čuje moške glasove. Zmračilo se je že toliko, da človeka ni mogel od daleč poznati.

Tam, kjer je prej stalo znamenje, je čepel starac, ogrnjen z rjuho. «Ali greš po mene?» je vprašal s trepetajočim glasom.

«Čudno vprašanje!» si je mislil ubožec in rekel glasno: «Kaj se me bojiš, neznan prijatelj?»

«Zato, kjer sem podri znamenje... Poglej ga, tamle stoji... Noč se bliža, pa nima strehe... O, kako se mi smili, a mu ne morem pomagati...»

«Ali si blazen?» Berač je napenjal oči, pa ni mogel nikogar zapaziti. Zato je bil radoveden, koga prav za prav pomiluje.

«Svetnika, ki sem ga postavil iz znamenja za grm... Vidiš ga, še vedno je tam in joka...»

Berač je spoznal, da govori z nesrečnikom, ki se mu je zmešalo. Zato ga je tolažil: «Nisi kriv, ker so te najeli. Zato ti bo odpuščeno. A gorje onemu, ki te je nagovoril!»

«Oskrbnik me je premotil z denarjem... Njega primi, toda meni prizanesi... Saj se kesam in se bom tudi spokoril...»

«Nikar se me ne boji!» Berač je prilezel predenj in mu položil roko na ramo.

Marluga je mrl od groze, ko je zagledal porasli prosjakov obraz. «Ze vem: vzel me boš s seboj...» je jecljal ter se plaho umaknil.

«Prijatelj, kaj si prav za prav domišljaš?» Berač ga ni mogel razumeti.

«Ali nisi hudobec? Ker sem porušil znamenje, sem ti ustregel... Prišel si po mojo dušo...»

Berač se mu je posmešnil: «Z vragom se boš stá že pomenila. A jaz te ne maram. Staš sem in

nadložen, samemu sebi sem napoti. Kdo te bo preživljal?»

«Torej nisi rogač iz pekla?» Plašljivec se je pomiril. «Kam pa greš?» je bil naposled radoveden.

«V graščino. Noč me je zajela, pa bi rad kje prenočil.»

«Ne hodi, prijatelj. Tam nimajo srca za siromake. Ali se ne bojiš beričev. Pretepli te bodo in zaprli.»

Prosjak se ni dal oplahiti.

«Pa pojdi v božjem imenu», se je vdal Marluga. «Ne zameri, ker sem te zamenjal z vragom. Odkar sem porušil znamenje, ne najdem več pokoja. Najrajši bi si vzel življenje...»

«Tega pa nikar! Ako ti storiš, tedaj si zapisan vragu... Zdaj mu še lahko uideš...»

«Ali meniš?» se je ustrašil. «Tedaj te bom poslušal.»

Berač je počasi odkravljal. Tedaj se je v gozdu že popolnoma zmračilo. Po drevju so se oglašale sove z različnimi glasovi. Togotno so pihale med vejami, koder so čule pod seboj drsajoče korake.

V objemu gozda se je prosjak nenadno vzravnal in odložil berglo na ramo. Hoja mu je bila krepka in gibčna. Sukal se je kot mladenič v najlepših letih. Hodil je ob strani, kjer je bila cesta porasla s travo, da ga niso izdale stopinje.

(Dalje prihodnjik.)

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

PRVA POMOČ V HLEVVU.

Vsak živinorejec mora vestno skrbeti za to, da se izogre vsaki škodi, ki bi utegnila zadeti njegovo živino in s tem njegovo gospodarstvo. Toda vedno se nesreča ne more preprečiti, tudi navzlic največji pažnji in skrbi re. Dobro in koristno je, da si zna v takih primerih živinorejec sam vsaj za silo pomagati, ker more na ta način mnogo rešiti. S tem namenom in v svrhu, da bodo naši živinorejci imeli potrebna navodila takoj pri rokah, bomo zbrali nekaj primerov nezgod in bolezni, ki se najčesteje pojavljajo v naših hlevih, in podali nekaj naukov, kako naj živinorejec v takih primerih ravna. S tem bomo ustregli raznim željam, ki so nam jih naročniki že večkrat izrazili.

Začnimo pri ranah. Rane imenujemo vse tiste sveže poškodbe, ki zadevajo tkivo živalskega trupla, jih često ločijo in provzročajo večjo ali manjšo izgubo krvi. Rane so majhne in hude. To se ravna po njih globokosti in po prizadetih telesnih delih. Kdor streže živali, mora skrbeti za prvo zdravljenje ran, da se ne poslabšajo in da se iz njih ne izcimijo nevarna bolezen. Treba je namreč pomisliti, da se iz vsake majhne rane lahko razvije okuženje. V rane se naselijo glivice, ki so prav drobne, navadno škodljive, s prostim očesom nevidne rastline. Če se te glivice vgnezdijo in razvijajo, provzročijo lahko zelo hude, često tudi smrtne bolezni. Da to preprečimo, moramo rano očistiti in razkužiti. Predmet, ki je ranil žival, ni namreč nikdar popolnoma snažen, temveč je vedno bolj ali manj kužen. Prav tako tudi koža. Za prav majhne površne rane je zadosti, da jih speremo z zavrelo, malo osoljeno vodo ali pa vsaj s prav čisto vodo in navadnim milom. Hude rane, ki pa ne krvave prav močno, takoj speremo s čisto vodo. Ob robih rane je treba dlako obriti ali vsaj postriči. Nato moramo rano še večkrat z vodo in z milom sprati, potem pa z vročo vodo močiti, dokler ne neha krvaveti.

Slednjič moramo rano sprati še s kakšno razkuževalno tekočino. Izmed razkužil, ki jih imamo doma na razpolago, je nekaj takih, za katere se nam ni bati, da bi škodovala, če pridejo po neprevidnosti komu v roke, na primer otroku. Taka

razkužila so: 1.) navadna osoljena, zavrela voda, 2.) čist ali visokoodstotni alkohol (špirit), 3.) v vodi raztopljena triodstotna borova kislina (to je najboljša med vsemi sredstvi), 4.) triodstotni karbolnokisli cinkov sulfid, raztopljen v vodi. Imamo tudi razkužilna mila, tako zeleno milo, kreolinovo milo in milo iz sublimata živega srebra. Mnogo močnejših raztopin se dobi po lekarnah, vendar pa se izdajajo tam le na živinozdravniške recepte in jih ne smemo nikdar imeti po uporabi pri hiši, če nam jih kaj ostane, da obvarujemo nesreče družino.

in zapletala svoje nakane v kopreno božje previdnosti s tako vnemo, da je dekletu počasi jelo čutiti to govorjenje, katero ji je bilo izpočetka zoprno kot nekakšno skrivnostno olajšanje. Čez dolgo je vprašala:

«Pa kako mislite, Barba, da bo vse dobro?»

«Za božji čas, Zinka, saj nisi več nespameten otrok! Ali ne veš, kako koprni Hojnikov po tebi?»

«Kaj pomaga, ko je vse prekasno!»

«O, o, dokler živiš, je še zmerom dosti časa! Saj sta hotela priti danes snubit...»

«Kdo...?»

«No, Nace in stari Hojnik.»

Zinka je kakor odsotna zmajevala z glavo:

«Verjemite mi, Cinclja, da ničesar več ne vem in ne razumem!»

«Kaj ti je treba vedeti in razumevati! Pametna bodi in ne brani se; to je vse!»

Čeprav ni vedela, kaj hoče Cinclja s temi besedami, je Zinka le prikimala. Nič več ni vpraševala. Sploh se ji ni ljubilo niti govoriti. Še na travniku, ko je bilo toliko govorjenja in ugibanja, stokanja in zbadanja in smeha, se ni Zinki ljubilo prav nič. Roke so kar nekako same od sebe ukazovale grabljam in Zinka je slišala vse govorjenje kakor odmev iz daljine. Besed ni razumela, le bučanje ali hihitanje jo je dosegalo. In kadar so v njeni bližini ženske vzdihovale, je še sama vzdihnila, kadar pa so se jele smejati, se je tudi ona nasmehnila.

Nobenega sledu več o zobnem kamnu!

Za vedno bodo zobje osvobojeni od nevarnega zobnega kamna, ako jemljete za negovanje redno Sargov Kalodont. Samo Sargov Kalodont vsebuje proti zobnemu kamnu učinkoviti sulforicinoleat po Dr. Braunlichu. Neškodljiv za zobe in usta razkroji organske substance, ki tvorijo zobni kamen. Tako zobni kamen izgubi polagoma svoje oporišče, se zdrobi in odstrani s trdo zobno ščetko.

Zanesljivo in udobno ohrani Sargov Kalodont zobe zdrave in trdne.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Ko smo rano razkužili, položimo nanjo krpo izpranega mehkega platna, ki smo jo prej v ta namen zravnali z vročim likalnikom in tako razkužili. Na to krpo damo kos navadne, s karbolno kislino namočene bombaževine ali tudi prediva, če nimamo bombaževine pri rokah. Če je mogoče, ovijemo še po vrhu rano s čistimi obvezami. Po prvem obvezanju ranjenega dela se zatecimo, če je poškodba količkaj večja, k živinozdravniku, ki zašije rano in tako skrajša bolezensko dobo živali. Pri prav hudih ranah moramo najprej skrbeti za to, da nehajo krvaveti. To napravimo naj-

Medtem so kose neumorno pele svojo pesem in trava se je naglo zgrinjala v redi. Vonj venčnega bilja je prepajal vse ozračje, da je bilo kljub vročini mehko in božajoče. Včasih je tu ali tam kosec krepko zaukal, potegnil nekajkrat z oslo po skrhanem jeklu, poizkusil in spet zamahnil.

Med moškimi je bil najbolj sam zase Nace. Kadar je le mogel, se je zasukal tako, da je lahko pogledoval po Zinki. Ko jo je videl tako samo zase, se je včasih vzganila v njem senca ljubosumnosti, češ:

«Ali je res treba, da si tega tučca tako ženeš k srcu? Kaj pa je lizun iztikal po Okladi!»

Cim je potlej kdaj slišal, da se je Zinka zasmejala, je bil brž potolažen.

«Kaj se meni ona za škrici! S takega grunta!»

In se mu je laskalo, ko je pomislil, kako mora biti dobrosrčna. Krepko je zamahnil s koso in se kar ni mogel premagati, da ne bi bil zaukal.

Med malico so ugibali, kaj in kako bo z Jerobom. Vsakdo je vedel povedati kaj novega, zlasti starejše grabljice so bile polne novic, a Cinclja je dejala:

«Neumen je bil stari, če je res kaj preganjal tega tučca. Kdo pa je mislil, da se bo oprijel njegove Mete?»

«Bi rajši šel na Tolminsko kamenje prenašat!» ji je brž pritrdil Tršarjev Lipe.

Še vsak je potlej katero znil, kako se je Meta že opletala za tem in za onim in nazadnje vselej obsedela.

Ivan Albrecht:

Mora

XVI.

Ko je morala Zinka oditi k Hojnikovim grabit, je nenadno zašušljala Cinclja za njo:

«Še darres bo vse dobro...»

«Skoro sem se vas ustrašila», se je zdrznila mladenka.

«Mene se ti pač ni treba bati», se je kar le mogoče sladko nasmehnila Cinclja in jela praviti dekletu, kako je vse na svetu odvisno od božje volje. Včasih da res doleti človeka kaj takega, da bi se najrajši v zemljo udrl, vendar ne sme nikoli nihče obupavati. Bog da že ve, kaj dela in zakaj nas tepe. Brez dvoma je Konrad Parapač umrl po božjem sklepu, zato naj Zinka tudi nikar ne žaluje za njim, ampak naj rajši misli sama nase. Nikomur ne sme človek biti nikdar tolikanj vdan, da bi zaradi njega sam nase pozabil.

Zinka je zamišljeno molčala. Tako hitra izpremembra položaja jo je bila do jedra zmedla in tolikanj potrla, da ni bila zmožna niti ene same jasne misli. Zdelo se ji je, kakor da hodi po čudno valovitih tleh, kjer je vse nekam majavo in izpodkopano.

Cinclja je jasno videla, kako je vse porušeno v dekletovi duši, in je spretno izrabljala zmedo. Niti toliko ni prenehala klepetati, da bi Zinka lahko kaj vprašala. Naprej in naprej je govorila

bolje tako, da polagamo na krvavečo rano v vročo vodo namočen bombaž ali čisto cunj, ki jo vedno menjavamo, dokler se krvavitev ne ustavi. Če je ranjena žila na nogi, moramo nogo nad rano močno prevezati in takoj iti do živinozdravnika. Nad tri ure ne sme biti noga podvezana. Če je predmet, ki je povzročil rano, ostal ves ali delno v rani, moramo seveda najprej skrbeti za to, da ta predmet spravimo iz rane. Potem ravnamo tako, kakor smo pravkar opisali.

PREIZKUŠNJE ZEMLJE V KRANJSKEM SREZU.

Predavanje o izsledkih 18 preizkušeni zemlje v okolici Kranja (Žabnica, Srakovlje, Strahinj, Pivka, Šenčur, Voklo, Trboje, Smlednik), ki se je vršilo v Kranju v salonu hotela «Jelena» 2. t. m., je bilo zelo dobro obiskano. Prisotnih je bilo blizu 100 odličnih kmetovalcev iz vsega kranjskega sreza, a tudi zanimanci iz kamniškega in ljubljanskega sreza. Predavatelj, kmetijski poročevalec Sustič, je izčrpno pojasnil pomen preizkušeni zemlje po najnovjših načinih in njihovo veliko dejansko vrednost za rabo raznih gnojil. Kljub težko razumljivi tvarini so poslušalci zadoštno razumeli izvajanja. Zlasti so se zanimali za pojasnilo in praktično stran števila «PH» pri določanju kislosti zemlje in tolmačenje in uporabo zadevnih izsledkov v dejanju.

Predavatelj je razdelil prisotnim poizkusnikom kakor tudi vsem odposlancem podružnic Kmetijske družbe posebne tabele, prikrojene za razmere v dravski banovini, s katerimi je mogoče skoro docela točno izračunati vrste in količine gnojil za vsak sadež, držeč se načela o ravnih čimteljih in s tem štednje. Tabele in izsledki so velikega pomena za osnovne smernice umnega gnojenja značilnih zemelj prizadetih okolišev. S tem predavanjem se je v kranjskem srezu zopet zaključila važna gospodarska akcija, ki bo nedvomno doprinesla k izboljšanju poljedelstva in travništva.

Sejmi

- 22. maja: Loka pri Laškem, Št. Lambert (kjer je običajno, se vrši sejem naslednji delavnik).
- 23. maja: Tržišče na Dolenjskem, Sv. Peter pod Svetimi gorami.
- 24. maja: Nova vas (Bloke).

25. maja: Svetina, Luče (le za blago), Mengeš, Št. Gotard (srez Kamnik), Mala gora, Vitanje, Radeče, Sv. Urban v Slovenskih goricah, Berače, Lemberg, Rogatec.

26. maja: Radohova vas, Ljutomer, Gornja Radgona (kjer je običajno, se vrši sejem naslednji delavnik).

28. maja: Mala Nedelja, Puconci.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem mariborskem sejmu so se prodajali za kilogram žive teže: debeli voli 3-75 do 4-25 Din, poldebili 3 do 3-50 Din, plemenski 2 do 3 Din, bikji za klanje 3 do 4 Din, klavne krave debele 2-25 do 4 Din, plemenske krave 2 do 2-25 Din, krave za klobasarje 1-25 do 1-75 Din, mlada živina 3-50 do 5 Din, teleta 5 do 6 Din. Mesne cene so bile naslednje: volovsko meso I. vrste po 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso od bikov, krav, telic 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže 8 do 16 Din za kilogram.

ZITO. Na ljubljanski borzi so ponujali (postavljeno na slovensko postajo): slavonsko pšenico po 182-50 do 185 Din, banatsko moko «0» po 325 do 330 Din, baško koruzo pa po 145 do 147-50 dinarjev za 100 kg.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah: 1 dolar za blizu 56 Din; v devizah:

- 100 nemških mark za 1335-62 do 1346-42 Din;
- 100 italijanskih lir za 288-12 do 290-52 Din;
- 1 dolar za 55-82 do 56-10 Din;
- 100 francoskih frankov za 221-27 do 222-39 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 163-23 do 167-09 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 180 do 200 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 50 Din.

Kratke vesti

— Stanje živine v naši državi. Kmetijsko ministvo je sestavilo na podlagi številčnih podatkov sreskih kmetijskih poročevalcev pregled živine ob koncu leta 1931. Kakor je iz pregleda razvidno, je stanje živine po naglem razvoju živinoreje v prvih letih po vojni do srede minulega desetletja precej nazadovalo, potem pa opa-

žamo zopet naraščanje. Naslednje številke pomenijo milijone glav:

	konji	goveda	svinje	drobnica
1921	1-07	4-96	3-37	8-56
1924	1-05	3-78	2-52	9-34
1927	1-12	3-73	2-77	9-48
1931	1-17	3-87	3-13	10-35

Kakor je iz gornjih številk razvidno, opazamo od leta 1927. zlasti povečanje števila svinj in drobnice. Ob koncu minulega leta so razen tega našli 19 milijonov kljunov perutnine. Če upoštevamo, da je bilo leta 1927. v vsej državi le 16-3 milijona kljunov, tedaj vidimo tudi v tem pogledu lep napredek.

— **XII. velesejem v Ljubljani** bo od 4. do 13. junija. Z velesejmsko legitimacijo je dovoljen 50odstotni popust na železi ici. Naj nikdo ne zamudi ogledati si te velike, krasne prireditve. Zlasti opozarjamo na oddelke tkanin, usnja, papirja, pohištva, strojev, kovin, kmetijskih strojev, moderne higijene, perutnine in kuncev, oficijelno razstavo poljske republike, razstavo «Priatelj narave v stanovanju» in tujsko-prometno razstavo. Legitimacije se dobe pri «Putniku», denarnih zavodih, trgovskih organizacijah, večjih železnih postajnih blagajnah dravske banovine in drugod in naravnost od velesejmskega urada.

— **Gospodarski stroji in orodje** bodo razstavljeni v posebni skupini na letošnjem XII. ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Češkoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madžarske, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipavanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

— **Razstava na velesejmu v Ljubljani** bo od 4. do 13. junija in bo obsegala: oddelek za živali (selecionirano štajersko kokoš standard 1930. Celje, štajersko kokoš drugih rej, različne pasme kokoši, ki jih gojijo rejci v dravski banovini, race, gosi, purane in kapune); oddelek za krmila, orodje, priprave in pripomočke za uspešno rejo perutnine; oddelek o boleznih perutnine. Ističasno bo prirejena tudi razstava kuncev čistih pasem, ki bo obsegala živali, kožice in izdelke iz kožuhovine, razno orodje, posode, kletke, strokovno literaturo, slike in podobno.

«Take, ki se ponuja, bi že nikoli ne maral!» se je oglasil Nace vmes.

«Prav imaš!» mu je pritrjevalo zapored vse moško, a Zinka ga je nekam sočutno pogledala. Za trenutek sta se srečala z očmi in Nace je pomnil:

«Ne, take že nikoli!»

Pa mu je pogled tako vztrajno obvisel na Zinki, da je dekletu zardelo in zmedeno povsilo oči, Cincelja pa hitro:

«Le nikar se ne zareci, Nace, ko veš, da je bilo zarečenega kruha že največ pojedenega.»

«Naj ga bo! Kar sem rekel, sem rekel!»

«Pa ni res!»

«Res! Kakor skala...»

«Beži no! Še toliko ne velja tale tvoja beseda kakor jeseni list na drevesu!» se je lokavo smejala žensčina in mežikala proti Zinki.

«Ne Bog ne vrage me ne odmakne od tega!» se je Nacetu zdelo za malo in je skoro jezno zakripal z zobmi.

Cincelja je pogledala Minko, ki je natakala vino za malico. Ko je ponudila kozarec Nacetu, se je mladenki tresla roka. Tako je gostačka spoznala, da je Hojnikova izpolnila njeno naročilo, zato je bila zdaj tem zgovornejša in je držala:

«Koliko staviva?»

«Kolikor hočete!»

«Dobro! V bajto me vzameš in bom lahko tam ostala do smrti!»

«Velja! Do smrti boste imeli kot v Hojnikovi bajti!» je zagrmel Nace.

«No, vsi ste slišali! Zdaj ti še enkrat povem, da boš vprav tisto vzel, ki se ti bo prišla ponuditi!»

Kosec in grabljice so se jeli šaliti in jih je nenadna stava tako zabavala, da so za nekaj časa pozabili na vse drugo in so samo ugibali, kaj neki ima Cincelja za bregom, da se je tako spravila nad Hojnikovega. Še med delom so tako švigali pogledi križem, da je bilo kakor v ognju in so tudi vsi takoj opazili, kako je Cincelja izginila s Hojnikovo Minko nekam v grmovje. Minka se je potlej kmalu vrnila po Tršarjevo Zinko in grabljicam se je začelo svitati.

«Ubogi Nace!» je menila starejša ženska, «zdaj ga pa imajo...»

«Kako? Zakaj?»

«Boste že videle! Meni se kar nekaj zdi! Cincelja je z vražjo mažo namazana...»

Minka je medtem prišla z Zinko v senčno zatišje k Cincelji in ji že grede prigovarjala:

«Tega pa res ne smeš odreči, Zinka, če sva prijateljici! Odkar ni več matere, bi skoro lahko dejala, da nisem preživela vesele ure, a zdaj se je Cincelja spomnila tako imenitno...»

«Kaj?» je strmela Zinka, Hojnikova pa gostakci:

«Povejte no brž, Barba!»

«I, kaj? Naceta bomo malo podražile, ko misli, da je res taka korenina...»

«Naceta?»

«Kakopak! Saj boš, Zinka, ali ne?»

«Jaz?»

«Kdo pa, če ne ti!»

Dekle si je kakor v omotičnosti popravljalolase, ki so mu v kratkih kodrih silili na čelo.

«Kako naj jaz?»

«Vidiš jo, no.» se je smejala Minka, «ti si pa ljubka! Saj veš, kako...»

«Prav res si ne morem misliti...»

«Tudi ni treba premišljevat!» se je zvila Cincelja in skrila oči v gube. «Kar h koscem jo zdajle mahujemo vse tri, pa se postavimo pred Naceta.»

«Pred Naceta?»

Zinka se je trudila, da bi razumela:

«Jaz? Čemu? In kaj naj rečem?»

«Nace, ali me hočeš?» mu reci in nič drugega! Bomo le videle, koliko je resnice na tem, kar je govoril.»

Zinka se je zmedeno nasmehnila. Ali je ves svet ob pamet? Kaj vendar to pomeni in kaj se prav za prav godi z njo?

Preden bi bila utegnila premisliti, kaj počne in kaj lahko nastane iz tega, sta jo že prijeli Cincelja in Minka in jo malone vlekli h koscem.

«Ali nisem rekla?» jih je opazila stara grabljica.

Nace je bil pravkar zaukal in se jel ogledovati, kam je izginila Zinka, ko zdajci zagleda žensko trojico. Videč, kako je Zinka razgrčeta, še enkrat zauka in začne kositi, dokler ne obstoje ženske pred njim. (Dalje prihodnjic.)

Neprijeten duh ust

Nočem zamuditi poročati Vam, da odkar uporabljam Vašo zobno pasto "Chlorodont" nima samo lepih belih zob, temveč sem se rešil tudi neprijetnega duha ust. Vaš Chlorodont bom kar najbolje priporočal. Dr. V., Lj. . . Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.— in Din. 13.—, ter vračate vsak nadomestek.

ročati Vam, da odkar uporabljam Vašo zobno pasto "Chlorodont" nima samo lepih belih zob, temveč sem se rešil tudi neprijetnega duha ust. Vaš Chlorodont bom kar najbolje priporočal. Dr. V., Lj. . . Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.— in Din. 13.—, ter vračate vsak nadomestek.

— **Točenje lastnega pridelka vinogradnikov.** Državni svet je nedavno izdal zanimivo razsodbo, ki se nanaša na točenje lastnega pridelka vinogradnikov. Vinogradnik, ki ima stalno bivaliče v Mariboru, vinograd pa izven Maribora, je zaprosil finančno direkcijo v Ljubljani, naj mu dovolijo točenje lastnega pridelka na svojem domu v Mariboru za tri mesece v letu, kakor to dovoljujejo točilni predpisi. Finančna direkcija je to prošnjo za Maribor odbila, ker se vinograd nahaja drugje. Tudi pritožba na finančno ministrstvo je bila odbita, zato se je mariborski vinogradnik pritožil na državni svet, ki je o tej pritožbi nedavno razpravljal ter nato odlok finančnega ministrstva razveljavil iz naslednjih razlogov: Zahtevo tožilca za prodajo vina lastnega pridelka za tri mesece v letu v kraju njegovega stanovanja je odbil finančni minister iz razloga, ker je vinograd tožilca izven kraja njegovega stanovanja in se po odloku od 2. maja leta 1924. ne more vršiti točenje izven kraja, kjer je bilo vino pridelano. Poleg tega se sporni odlok opira na odločbo banske uprave iz leta 1931., ki vsebuje isto prepoved. Imenovani odlok od 2. maja 1924. pa v nasprotju z navodbami v spornem odloku ne omejuje prodaje vina lastnega proizvoda na kraj vinograda, temveč jo razširja tudi na kraj, kjer vinogradnik stalno stanuje. Odločba banske uprave, na katero se sklicuje minister v svojem odloku, ima samo značaj navodila banske uprave podrejenim uradom in ni mogla priti v poštev v tem primeru, ker banska uprava kot splošno upravno oblastvo ne more odločati o vprašanju, kakor je odobrenje prodaje vina lastnega proizvoda, ki spada v pristojnost finančne uprave. Vrhu tega izhaja tožilčeva pravica, da prodaja vino lastnega proizvoda v kraju stalnega stanovanja, tudi iz pravilnika o gostilnah, kavarnah in ostalih obratih z alkoholnimi pijačami. Iz navedenih razlogov je državni svet razsodil, da se sporni odlok finančnega ministrstva uniči.

DOMAČE NOVOSTI

* **Povratek ministra dr. Kramerja.** Iz Prage se je vrnil minister za trgovino in industrijo gospod dr. Albert Kramer in prevzame danes zopet posle svojega resora. Zdravljenje g. ministra v Pragi je bilo prav uspešno in se g. minister vrne zdrav na delo v iskreno veselje vseh svojih številnih prijateljev.

* **Ameriški pisatelj Adamič v Ljubljani.** Te dni je prispel s svojo soprogo v Ljubljano ugledni ameriški pisatelj Louis Adamič, slovenski rojak z Blata pri Grosupljem. Pripotoval je iz New Yorka preko Portugalske, Sredozemskega morja, Dubrovnika in Trsta v namenu, da obiše za nekaj mesecev svojo staro domovino, potem pa prepotuje še vrsto evropskih držav. Za praznike se je pomudil v svojem rojstnem kraju. Louis Adamič kakor tudi njegova gospa, ki je rojena Američanka, sta polna navdušene hvale nad lepoto naše zemlje.

* **Uradni tečaji za državne vrednostne papirje.** Na podstavi finančnega zakona za leto 1932./1933. je finančni minister določil za naslednje državne in po državi jamčene papirje uradne tečaje: za dvojnopolodstotno državno rento za vojno škodo v nominalu 1000 Din po 300 Dir; za sedemodstotno posojilo iz leta 1921. v nominalu 100 Din po 50 Din; za štiri odstotne agrarne obveznice v nominalu 100 Din po 50 Din; za šest odstotne državne obveznice iz leta 1930. v nominalu 100 Din po 70 Din; za delnice Privilegirane agrarne banke v nominalu 500 Din po 400 Din. Ta vrednost navedenih papirjev je v veljavi od 10. t. m. do pre-

klica in se mora uporabljati v vseh državnih ustanovah in samoupravnih korporacijah v primerih, ko se morajo na podstavi posebnih zakonov, uredb in pravilnikov sprejemati kot jamščina (kavcija) po borznem tečaju.

* **Prijava gostilničarskih točilnih obratov.** Priglasitev vseh vrst gostilničarskih in točilnih obrti v smislu predpisov novega obrtnega zakona se mora izvršiti do 9. junija. Kdor bi v tem času tem predpisom ne zadostil, ga zadenejo posledice in nevarnost izgube pravic. O zakonitih predpisih k preuredbam, ki se morajo po obrtnih oblastvih izvršiti, se je že mnogo razglašalo in morajo biti vsakomur znane. Komur pa niso predpisi znani, naj se zgleda pri pristojni zadrugi, da dobi tam pravilna pojasnila in izvrši predpisane dolžnosti.

* **Ustanovitev Obrtnega društva v Konjicah.** Na vnebohod je bil sklican ustanovni zbor novega Obrtnega društva v Konjicah. Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Josip Frim, krojaški mojster iz Konjic. Poročilo o pripravljalnih delih je podal g. dr. Mejak in prečital potrjena društvena pravila. V razpravi se je najprej javil k besedi trgovinski poslovodja iz Konjic g. Šarlah, ki mu ni bilo prav, da je pripravljalna dela za obrtniško organizacijo vršil odvetnik. Dasi bi bilo pričakovati, da bo ugovor naletel na splošen odpor, je vendar Šarlahove besede podpril g. Leopold Bruderman, trgovec in gostilničar v Konjicah. Predsednik g. Frim je bil primoran g. Brudermanu zabraniti nadaljnji govor v tej smeri, nato pa je g. Bruderman izjavil, da ne pristopi k društvu in se je odstranil. Z njim je odšlo tudi nekaj drugih zborovalcev. Zborovanje se je nato nadaljevalo v najlepšem redu. K društvu je takoj pristopilo 39 novih članov. Potem se je določila vpisnina na 2 Din, članarina pa mesečno na 1 Din. Izvoljen je bil prvi odbor, ki mu predseduje krojaški mojster g. Josip Frim, podpredsednik pa je čevljarji mojster g. Franjo Jerman. Za predsednika razsodišča je bil izvoljen župan g. Rado Jereb. Po volitvah je predaval obrtnozadružni inspektor g. Založnik o vsebini novega obrtnega zakona. Po pozdravnih govorih g. Golčerja in g. Lečnika je občni zbor pooblastil novi odbor, da pristopi k Zvezi obrtnih društev.

* **Legitimacije za polovično vožnjo na velesejma v Ljubljani,** ki bo od 4. do 13. junija, se dobe pri blagajnah naslednjih železniških postaj v dravski banovini: Zidani most, Rakek, Celje, Grobelno, Slovenska Bistrica, Pragersko, Maribor, Poljčane, Jesenice, Bled, Kranjska gora, Bistrica-Bohinjsko jezero, Trebnje, Št. Janž na Dolenjskem, Mokronog-Bistrica, Slovenske Konjice, Sv. Jurij ob južni železnici, Ormož, Gornja Radgona, Polzela-Braslovče, Šoštanj, Velenje, Dravograd-Meža, Ptuj, Prevalje, Krško, Novo mesto, Trbovlje, Vuhred-Marenberg, Zalec, Mislinje, Rogaska Slatina, Laško, Logatec, Tržič, Brežice, Murska Sobota, Dolnja Lendava in Rajhenburg. Polovična vožnja velja za potovanje v Ljubljano od 1. do 13. junija, za nazaj pa od 4. do 17. junija. Na obeh dneh postaji je treba dati legitimacijo v žigosanje. Voznega listka v Ljubljani ne oddajate pošajnemu vratarju, ker velja za brezplačno potovanje nazaj.

* **Zadnje nedeljo maja** se bo zopet razlegala vesela pesem na našem Jadranu z ladje, ki bo s številnimi Slovenci izletniki plavala po morju. Izlet priredi Sveta vojska ob priliki vsakoletnega romanja na Trsat. V soboto 28. t. m. bo vozil posebni vlak na Sušak iz Ljubljane in iz Maribora ter sprejemal udeležence na vsaki postaji. Za polovično vožnjo po železnici in za brezplačno vožnjo z ladjo po morju je potrebna izkaznica Svete vojske. Pošljite takoj 40 Dir za izkaznico ali pa pišite, da Vam jo pošljemo po povzetju. Vozni red posebnega vlaka in list «Preporod», kjer so vsa potrebna pojasnila, Vam bomo priložili zastonj. Zadnji čas za prijavo je 24. t. m. Če bo mogoče še koga sprejeti po tem dnevu, bomo objavili 25. t. m. v «Jutru». Naš naslov je: Sveta vojska, izletni odsek, Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

* **Za avstrijske posetnike Ljubljanskega velesejma,** ki se bo vršil od 4. do 13. junija letos, je

izdala uprava velesejma posebne legitimacije, ki obsegajo tako zvan «Zählblatt», s pravico na 25odstotni popust po avstrijskih železnicah. Kdor namerava poslati legitimacijo svojem ali znanecem v Avstrijo ali v države, iz katerih se potuje v Jugoslavijo preko Avstrije, naj nabavi legitimacijo le pri uradu velesejma v Ljubljani. V Avstriji se te legitimacije dobe pri jugoslovenskih konzulatih v Gradcu (Graz) in Celovcu (Klagenfurt) in pri potniških uradih na Dunaju (Wien).

* **Požar v Zapužah v Juljski Krajini.** V Zapužah pri Ajdovščini ima gostilno Marino Berretta. Nedavno mu je zgorelo poslopje z vsem pohištvom in vso opravo. Lastnik Berretta ni bil doma. Na pomoč je klicala služkinja. Došlo je nekaj vojakov in potem gasilci iz Ajdovščine, toda bilo je že prepozno, ker se je ogenj v vetru naglo razširil.

* **Dva požara pri Škofji Loki.** Med neprestanim zamolkim grmenjem so se zgrnili pred dnevi nad Sorškim poljem temni oblaki. Rahlemu deževju je sledila huda ploha. Neurje so spremljali bliski in vihar, ki je napravil znatno škodo. V sobi delavca Franca Fudererja v Dorfarjih pri Stari Loki je bila zbrana vsa družina, ko je mogočnemu blisku sledil hud grom, trenutek nato pa se je že pokazal ogenj, ki je zajel Fudererjev hlev in k.naču nato vso domačijo. Na kraj nesreče so prihitela vsa okoliška gasilna društva in stopila v delo, da omeje požar. Lastnik ima okoli 40.000 Din škode, ki je delno krija z zavarovalnico. — V noči od petka na soboto so imeli požar v samotnem naselju Golici v škofjeloškem gorovju, ki leži pri Dolenji vasi v občini Selcih. Ogenj, ki je bil, kakor vse kaže, podtaknjen od zločinske roke, je zajel gospodarsko poslopje uglednega kmetovalca Janeza Meseca. Mesečevim se je posrečilo rešiti le del svoje imovine. Ljudje, ki so prišli prvi k ognju, so opazili v temo bežečega človeka, ki je bil brčkone požigalec. Oblastva so uvedla strogo preiskavo.

* **Elektrika je ubila delavca.** Na Fali pri Mariboru se je pripetila smrtna nesreča. Električni tok je ubil 20letnega delavca Karla Dindeka iz Skakovcev pri Murski Soboti, ki se je iz nepredvidnosti dotaknil stikala z visoko napetostjo.

* **Smrt pod vlakom.** Te dni je vlak v predoru med Višnjo goro in Malo Loko povozil neko mlado žensko. Na kraj nesreče so odhiteli orožniki in nekaj železničarjev. Pozno zvečer so jo pripeljali v mrlišnico pri Fari in šele naslednjega dne so dognali, da je 21letna Jožefa Zajčeva iz Male Loke. Kako je nesreča nastala, ni znano.

* **Smrtna nesreča otroka.** V Savljah pri Ljubljani se je smrtno ponesrečil šletni sinček posestnika Franceta Ježka, čigar sosed, posestnik Jože Šubelj, in njegov mlajši brat Ignacij sta na dvorišču popravljala vodnjak in dvigala iz njega s preprostim vzvodom vodno cev. Z naporom sta cev dvignila visoko kvišku. Tedaj se jima je približal sosedov fantek, ne da bi ga opazila. Sosed Jože je držal drog vzvoda, za njim pa je stal Tonček. Ignacij je bil ne daleč zaposlen z drugimi pripravami. Jože je za trenutek izpustil drog, ki je zlezel kvišku in Tončka zadel s tako silo, da ga je vrglo v loku visoko v zrak in je nesrečni fantek potem z glavo naprej zletel v vodnjak, v katerem je bilo blizu pet metrov vode.

PRAVA METODA

Uspešnega negovanja lepote počiva na uporabi takšnih pripomočkov, ki se izdelujejo iz učinkujočih medicinskih sestavin, kakršni so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Elsa pomada za rast las (2 lončka brez nadaljnjih stroškov 40 Din). Elsa-mila lepote in zdravja (5 kosov franko 52 Din). Dobivajo se pri lekarnarju Evgenju V. Fellerju, Stubica Donja, Elsa-trg 360, savska banovina.

Kako postanem dober godbenik.

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 104—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godbeniku. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

Ko sta soseda opazila nesrečo si je gnacij Šubelj hitro ovil vrv okoli pasu in se nemudno spustil na dno vodnjaka. Pograbil je nezavestnega Tončka in ga v nekaj minutah spravil iz vodnjaka na suho. Moža sta dečka nesla k sosedu, ki je napregel voz in se odpeljal v Št. Vid po zdravnika dr. Arka. Rana na temenu glave je bila smrtna in je bila vsaka zdravniška pomoč brezuspešna. Deček je po dveh urah umrl.

* **Smrtna žrtev planin.** Na binkoštni ponedeljek zjutraj se je smrtno ponesrečil pod Grintovcem krojaški pomočnik Albert Makuc iz Most pri Ljubljani, ki mu je zdrsnilo na poledeneli strmini, da je padel v globok prepad in se ubil.

* **Beg iz življenja.** V Savo je skočil in utonil 67letni rudniški upokojenec Anton Skobe iz Hrastnika. Nesrečnik je storil ta obupen korak v duševni strlosti, do katere ga je dovedlo njegovo bedno življenje. Smrt poštenega moža je vzbudila po Hrastniku splošno sočuvstvovanje.

* **Velik požar na Dravskem polju.** Na binkoštno nedeljo zvečer je začelo v Župečji vasi pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju ob istem času goreti pri dveh posestnikih. Ker so poslopja v vasi blizu drugo poleg drugega, se je ogenj razširil in je bilo v kratkem času sedem gospodarskih poslopij v plamenih. Na pomoč so prihтели gasilci od Sv. Lovrenca, iz Cirkovcev, Pobrežja in Ptuja. Ker se je ogenj naglo širil, se ni dalo nič rešiti in so vsa gospodarska poslopja zgorela do tal s krmo, orodjem in stroji vred. Ogenj je bil nedvomno podtaknjen.

* **Posetnikom XII. ljubljanskega velesejma,** ki bo od 4. do 13. junija. Uprava ljubljanskega velesejma je izdala kakor prejšnja leta tudi letos permanentne legitimacije po 30 Din. Taka legitimacija daje pravico do železniške vožnje za polovično ceno. Legitimacije se dobivajo v vseh večjih krajih države, lahko pa se naroče z dopisnico pri velesejskem uradu. Navodil, tiskanih v legitimaciji, se je treba točno držati. Zdrava in cenena stanovanja v hotelih in zasebno so posestnikom zagotovljena.

* **Najdba samomorilčevega trupla.** Pred kratkim je izginil brez sledu od doma 57letni bivši mlinar Ivan Gorišek iz Čreta pri Celju. Najprej so domači mislili, da se je utopil. Te dni pa je našel neki delavec njegovo truplo pod nekim drevesom v Lisci med Luhnovim in Petričkovim posestvom. Pokojni Gorišek se je obesil očitno v duševni zmedenosti.

* **Grozen samomor slovenskega rojaka v Prilepu.** V aprilu letos je bil prestavljen v Macedonijo g. Arlič Ivan, podpreglednik finančne kontrole. Dne 6. t. m. se je vrnil zvečer v večdnevne službenega potovanja na oddelek in je moral iti takoj v bolnico v Prilepu. Nalezal se je malarije kar v prvem mesecu tamkajšnjega službovanja. Rad bi bil dosegel premestitev nazaj v dravsko banovino, pa se mu ni posrečilo, kar ga je zelo bolelo. V nedeljo 8. t. m. dopoldne se je zaprl v stranišče prilepske bolnice, spisal oporoko na vrata in si nato zadal z nožem 12 smrtnih vbov. Porezal si je žile na nogah in rokah, vbodel se večkrat v glavo, pod brado in v levo stran prsi, tako da je moral v nekaj minutah izdihniti. Bolniški strežaji so siromaka našli že mrtvega. V oporoki je nesrečnik izjavil, da gre v prostovoljno smrt, ker ne more doseči premestitve v domače kraje. Prosil je, naj z njegovim denarjem poplačajo vse pogrebne stroške, a ostalo naj pošlje njegovi hčerki v Slovenijo. Denarja je imel tukaj okrog 15.000 Din in je bil torej zelo varčen mladenič. Kakor pravijo njegovi tovariši, je menda imel v domovini zaročenka, s katero se je nameraval poročiti, pa mu je premestitev za enkrat onemogočila poroko. Tudi v oporoki omenjena hčerka bo gotovo od zaročenke. Pogreb se je vršil v torek 10. t. m. dopoldne v Prilepu brez cerkvenih obredov, ker je bitofjski katoliški župnik odklonil prošnjo za cerkveni pogreb. Številni tamošnji njegovi tovariši so vest o njegovi smrti prejeli prepozno, zaradi česar se niso mogli udeležiti njegovega pogreba.

* **Ogenj v Zadobrovi.** V eni zadnjih noči je nastal silen požar v skednju posestnika Strusa v

Zadobrovi. Ogenj so prvi opazili domači. Na pomoč je prihitela vsa vas in so bili tudi domači gasilci nemudno na mestu. Kmalu so prihтели na kraj nesreče tudi zaloški gasilci. Kako je požar nastal, ni ugotovljeno.

* **Zagoneten nočni požar.** Nedavni večer je gorelo pri posestniku Jožetu Soku v Strelcih. Požar je ničel s slamo krito gospodarsko poslopje. Zgorelo je tudi precej slame in sera, 15 kokoši, skoro vse gospodarsko orodje in gospodarski stroji. Gasilci iz Moškanjcev so z velikim naporom obvarovali stanovanjsko hišo in preprečili razširjenje požara na sosednja poslopja. Sumi se, da je nekdo zažgal poslopje iz maščevanja.

* **Skladišče lesa v plamenih.** Nedavno zgodaj zjutraj je pričelo goreti v skladišču žage g. Josipa Zajca v Ivančni gorici pri Stični. Na kraj nesreče so poleg okoličanov prihтели na pomoč gasilci iz Muljave, Št. Vida in Stične s svojimi motornimi brizgalnami. Z druženimi močmi so gasilci omejili požar. Vzrok nesreče ni znan, vendar se splošno misli, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Požig v Zgornjem Kašlju.** V Zgornjem Kašlju je nastal enega zadnjih večerov ogenj v hlevu in drvarnici Zimovčeve gostilne, ki je last posestnika Straha. Gasilec in vaščanom, ki so prihтели na pomoč, se je posrečilo s precejšnjo težavo omejiti požar. Ker je bil to že četrti požar v teh krajih v prav kratkem času, so upravičene domneve neobvalstva, da je na delu neznan požigalec.

* **Voznik in konja žrtve Savinje.** Te dni je pripeljala dvovprežni voz do struge Savinje nad podrtim levskim mostom hlapec posestnika Jožeta Kudra iz Levca pri Petrovčah. Ker je most odnesla že predlanska povodenj, vozijo posestniki ob navadni višini Savinje na nekem plitvem mestu z vozovi kar čez strugo. To je hotel storiti tudi Kudrov hlapec, ki pa je kmalu spoznal, da bi bil tak prevoz zaradi narasle vode nevaren. Zato je izpregel oba konja in enega zajahal, nato pa ju pognal v vodo. Kmalu se je en konj zapletel v vrvi in korenine ter padel. Hlapec je padel z njega v globoko vodo in utonil, ker ni znal plavati. Konja sta se izkušala rešiti, pri tem sta se pa oba še bolj zapletla in kmalu utonila.

* **Žrtev fantovske bitke.** Hud fantovski boj se je nedavno nedeljo vršil v vasi Široki seti v šentlambertski občini. Bilo je takrat žeganje. Posebno fant Fran Borišek iz Leš je bil nadležen in je z nožem navalil na nasprotnike. Najhujše rane sta dobila brata Tine in Tone Očepček in France Močilnikar, vsi iz vasi Potoka pri Vačah. Vse tri ranjene Potočane je pregledal zdravnik iz Litije in odredil, da so Tina Očepka in Franceta Močilnikarja odpeljali v Ljubljano, odkoder pa sta se morala čez nekaj dni zaradi prenapoljenosti bolnišnice vrniti v domače zdravljenje. Tine Očepček je nekaj dni nato podlezel poškodbam. Bil je izučen čevljar, star 22 let.

* **Uboj ciganskega poglavarja pred sodiščem.** Zadnji dan januarja so cigani Brajdiči: Ludovik, Karel, Jože, Peter in Miha, naščuvani po ciganki Brajdičevi Katarini, s sekirami do smrti pobili ciganske glavarja 60letnega Miho Brajdiča. Da je do tega prišlo, je kriva ciganka Katarina Brajdičeva. Po taborišču je namreč grdo obrekovala glavarja Brajdiča in njegovo hčer. Zaradi tega je prišlo med cigani do hudih preprirov in pokojni glavar Miha Brajdič je Katarino dejansko napadel. Katarina je zbežala v bližnje cigansko taborišče, kjer je bil njen brat Ludovik, kateremu je vso zgodbo povedala in ga naščuvala, naj jo maščuje. Njen brat je bil takoj pripravljen in je dejal, da mora starega glavarja razrezati. Sam se pa ni upal tega storiti. Zato je sklical še svoje zgoraj imenovane tovariše in jih pridobil za načrt. Povabil jih je v gostilno, kjer so se napili, nato pa odšli v gozd h glavarjevemu šotoru, katerega so obkolili in pobili s sekirami glavarja. Ze nezavestnemu so ovili noge s slamo, ki so jo zažgali, potem pa so mu ožgane noge polili s krompom. Te dni se je vršila pred novomeškim okrožnim sodiščem proti imenovani šestorici ciganov razprava, pri kateri so krivdo valili drug na drugega in se zaklinjali, da niso toliko krivi, kakor

se jim očita. Sodišče je obsodilo Ludovika na 12 mesecev, Karla na 6 mesecev, Jožeta na 4, Petra na 3 in Miho na 1 mesec strogega zapor. Ciganka Katarina je bila oproščena.

* **Dekle je ustrelil in sebe ranil.** 6. t. m. dopoldne je ustrelil banovinski cestar Franc Sotler iz Brezovega 14letno Rozalijo Šinkovčevu iz Orešja nad Moravčami. Sotler je 1. t. m. prejel svojo cestarsko plačo ter vse te dni popival po moravških zidanicah z Rozalijo, ki je bila njegova zaročenka. Sotlerju je pred leti umrla žena v ljubljanski bolnišnici in mu zapustila pet otročičev, za katere je skrb prevzelo njegovo sorodstvo. V ponedeljek zvečer je prišel Sotler z dekletom v gostilno pri Mikliču, kjer je z njo prenočil v gornji sobi. Že nekaj dni sta se med seboj prepirala, ker se Rozalija ni hotela poročiti z njim. Tudi to noč sta se sprla. Dopoldne okoli devetih pa sta počila v sobi dva strela. Ko so ljudje vdrli v sobo, se jim je nudil strašen prizor. Rozalija je nezavestna ležala na tleh v mlaki krvi in kmalu izdihnila. Sotler jo je pogodil v želodec, sebe pa hudo ranil v ramo leve roke. Popoldne se je pripeljal litijski zdravnik dr. Premrovk Sv. Križu, kjer je za silo prevezal Sotlerja in odredil prevoz v bolnišnico. Sotler pa tega ni maral, češ, da hoče poleg deklice umreti. Grof Pace, ki se je s svojim avtom mudil pri Sv. Križu, je potem odpeljal ranjenega Sotlerja v kandijsko bolnišnico.

* **Roparski napad pri belem dnevu.** Nedavno se je vršil v Soščicah onstran Gorjancev sejem. Med drugimi sejmarji je prišel tja tudi 52letni mizarški mojster Anton Rangus iz Stranja pri Vrhpolju. Na sejmu sta se dobila z ženo lesnega trgovca, go. Slavo Marunovo iz Metlike, s katero sta imela poslovne zveze. Poravnala sta nekaj računov in Rangus je dobil od ge. Marunove 550 Din gotovine. Zavil je nato v gostilno «pri Stefanu», kjer je nekaj malega jedel in pil, potem pa se okrog poldneva odpravil proti domu. Pridružil se mu je še 26letni Karel Blatnik, ki je doma iz iste vasi, in mahnila sta jo čez Gorjance, čez katere vodi samotna gozdna pot. Prišla sta že do Brezika, ko naenkrat stopijo pred nju trije črno našemljeni roparji in namerijo revolverje proti njima. Oba sejmarja sta se tega nenadnega napada zelo prestrašila, vendar pa sta se hitro zbrala, se obrnila in pričela bežati nazaj proti Soščicam. Blatnik je bil kot mlajši tudi urnejši in je hitro izginil izpred oči roparjem, ki so za njim oddali več strelav, k sreči pa ga niso zadeli. Rangus pa ni mogel tako hitro teči, poleg tega pa se je še celo spotaknil ob korenine in je padel, kar je bilo zanj usodno. Roparji, ki jih je beg obeh sejmarjev razjezil in ki so oba begunca zasedovali, so planili na na tleh ležečega Rangusa ter kričali: «Daj amo novac!» Ker se je Rangus nekaj obotavljal, ga je eden roparjev udaril z ročajem svojega samokresa po glavi tako močno, da mu je prebil lobanjo na temenu. Rangus se je takoj onesvestil, roparji so ga pa preiskali in mu vzeli ves denar v znesku 550 Din, srebrno žepno uro, žepni nož, steklenico slivovke in dozo, napolnjeno s savskimi cigaretami. Vsega krvavega in nezavestnega so potem roparji pustili na mestu in jo odkurili. Čez čas se je Rangus vendarle prebudil iz omotice in se s težavo privlekel v Sošice, kjer mu je zdravnik dr. Skala nudil prvo pomoč, nato pa so ga prepeljali domov in od tam v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji.

* **Skrivnostna grobarjeva smrt.** Zadnje dni v prejšnjem mesecu se je preselil 70letni grobar Ivan Mihalek iz črešnjevke župnije, kjer je dolga leta vršil svoj grobarski poklic, v Marje pri Framu. Tu se je naselil kot viničar s svojo ženo in pastorkom. Kmalu zatem pa je nenadno umrl in so ga pokopali na framskem pokopališču. Za njegovo smrt so izvedeli njegovi otroci in sorodniki šele po pogrebu. To je dalo povod ljudski govoric, da grobar ni umrl naravne smrti. Za to govorico je izvedelo tudi mariborsko državno tožilstvo, ki je odredilo izkop trupla in uvedlo preiskavo.

* **Uboj v Beli Krajini.** Več drvarjev iz Peščenika se je te dni znašla v Brezovem vrhu in pri nekem posestniku kupilo večjo količino vina. Pri vinu so se drvarji nekaj časa zabavali, naenkrat pa je prišlo med njimi do prerekanja. Drvarja Anton Miklič in Ivan Mihelič sta se brez posebnega povoda tudi spopadla ter je prvi udaril drugega s steklenico po glavi. Udarjenec je nato potegnil nož in zabodel nasprotnika tako nesrečno v prsa, da je ta izkrvavel. Pokojni Anton Miklič je bil star 35 let in je zapustil ženo in pet otrok, ki prebivajo v borni koči v Dolnjih Lazih. Miheliča so semiški orožniki odvedli v zapore okrajnega sodišča v Metliki.

* **Detomer v Velikem Mlačevem.** Grosupeljski zdravnik g. dr. Kalan je dobil prijavo, da je v Velikem Mlačevem rodila neka ženska zdravo moško dete, ki pa je po preteku pol ure umrlo. Na otroku so se videli znaki zadušerja. Sodna komisija pod vodstvom preiskovalnega sodnika g. Rajka Lederhasa je prišla v Veliko Mlačevo, kjer je bilo v tamošnji mrtvašnici izvršeno sodno raztelesenje novorojenčka in se je ugotovilo, da je bil otrok zadušil.

* **Vlom.** V Smarju pri Grosopljem je bil 9. t. m. ponoči izvršen drzen vlom v tamošnji Društveni dom. Vlomilec je vse prebrskal, toda brez uspeha. Izkušal je z velikim naporom odpreti blagajno, kjer je bila shranjena precejšnja vsota, kar se mu pa ni posrečilo. Moral je dom zapustiti praznih rok. Orožniki so kmalu prijeli nekoga delomrznika, ki je bil zaradi tatvine že večkrat kaznovan. Aretiranca so privedli v ljubljanske sodne zapore.

* **Sleparski potnik.** Varnostna oblastva zasledujejo nekoga mlajšega moškega, ki obiskuje razne stranke in se izdaja za zastopnika zavarovalnice «Karitas». Možak je osleparil razne ljudi v Ljubljani in tudi na deželi, zlasti na Dolenjskem. Prebrisanec se poslužuje izmišljenih imen in si da navadno izplačati od strank večmesečne prispevke, ki jih pa seveda porablja zase.

* **Vlom v pogodbeno pošto v Ivanjeh.** V noči od predzadnje nedelje na ponedeljek je bilo vlomljeno v pogodbeno pošto pri Antonu Slogoviču v Spodnjih Ivanjeh pri Gornji Radgoni. Bilo je pozno ponoči, ko je domači pes začel tako močno lajati, da se je prebudil gospodar, ki je vzel puško in šel gledat okrog hiše. Ker je videl, da so vrata pri poštnem prostoru v redu zaprta, se je vrnil spat. Vlom je opazil zgodaj zjutraj sosed Flisar. Nočni zlikovci so bili opremljeni z žrdjo, s katero so odrinili železje na oknu, utrlji šipo in tako vstopili v pošto. Preden pa so prišli do denarja, so morali pobegniti.

* **Italijanski begunec sredi Save.** Progovni obhodniki so nedavno na poti po progji med Zagorjem in Trbovljami začeli s pečin sredi Save klice na pomoč. Poslužili so se čolnov in zajadrali sredi Save, kjer so na samotnem otočku našli mladega Italijana Alda Pecorarija. Fant je po poklicu mizararski pomočnik in je služil vojaški rok pri letalskem oddelku v Gorici. Pa se je naveličal službe in preko Triglavskega gorovja je prišel čez mejo. Fotograf je po naših krajih in prišel tudi v Zasavje, kjer se je ponoči polastil nekoga čolna in se hotel popeljati navzdol, do koder ga bi nesel savski tok. Čudnega popotnika pa je že pri Prusniku zadel nezgoda. Valovi so čoln treščili ob skalo, da se je razbil, fanta pa je vrglo na otoček sredi Save, kjer je ostal ves dan in vso noč. Grudila ga je že silna lakota. Ko je vendar priklinal železniške obhodnike, da so ga rešili, so bile njegove prve besede: «Kruha, lažer sem!» Zaslili so ga orožniki in ga odvedli v litijske zapore. Zagovarjal se bo zaradi nedovoljenega prehoda preko državne meje in zaradi polastitve tujega čolna.

Profesorska.

Profesor Raztresen se je poročil s svojo nekdanjo gospodinjjo in ji je naslednjega dne dejal: «Vedno slabše kuhate, gospa Čukova. Jutri bo prvega, lahko greste. Hočem si poiskati drugo gospodinjjo...»

* **Pri zastarani telesni potrebi, napetem trebuhu, odvečni želodčni kislini, bolečinah v glavi, razdražljivosti, tesnobnem počutku, splošni slabosti, utrujenosti odvaja zelo milo naravna «Franc Jožefova» grenčica v želodcu in črevesu nabrane zaostanke prebave in prepreči v mnogih primerih, da se ne pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši zdravniki tega stoletja so se posluževali «Franc Jožefove» vode pri možeh, ženah in otrocih z največjim uspehom. «Franc Jožefova» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.**

IZ POPOTNIKOVE TORBE

MLAD ROPARSKI MORILEC.

Metlika, maja.

V Metlikah in okolici je nastalo v zadnjem času veliko razburjenje, ker je iz vasi Malincev izginila že pred dobrimi štirinajstimi dnevi vdova Tonika Badovinčeva. Videli so jo še 29. aprila, potem je pa ni bilo več na izpregled. Zadeva je postala sumljiva in je bila prijavljena oblastvom. Orožništvo je uvedlo preiskavo in se po dolgem iskanju naposled odločilo za preiskanje gozda, kamor je vdova zahajala. Po temeljitem pregledu so res našli v gozdu nesrečnico umorjeno. Začeli so iskati morilca in so na podlagi govoric aretirali njenega soseda, Badovinca Jureta, ki so ga prepeljali v zapore sreskega sodišča v Metliki.

Ker je pa aretiranec trdovratno zanikal udeležbo pri umoru in so tudi razni znaki kazali na to, da je moral biti zločinec levičnik, so orožniki prijeli še 17letnega Badovinca Nikolo iz iste vasi. Mladenič je v začetku trdovratno tajil vsako udeležbo pri roparskem umoru, naposled pa je spričo množičnih se dokazov priznal zločin.

Na veliko soboto se je podal mladenič Nikola, kakor je sam izjavil, za pokojnico v gozd, kjer je ta nabirala kurivo. V gozdu sta se nato sprla. Mladenič, ki je napravljval trske za podžiganje, je pograbil sekuro kot levičnik z levo roko ter udaril vdovo po levi strani obraza. Prvotno je trdil, da je udaril s sekuro samo enkrat, toda komisija je pri raztelesenju ugotovila, da je udaril s sekuro štirikrat. Takoj po prvem udarcu, ko se je umorjenka zgrudila na tla, je zločinec iskal pri njej denar, a ga ni našel. Pri raztelesenju in natančni preiskavi so našli v notranjem žepu ženskega krila 714 dinarjev. Pri zasliševanju je fant priznal, da mu je šlo predvsem za denar.

Pohvale vredno je naše orožništvo, ki je takoj ugotovilo, da je umor izvršil levičnik, kar je dovedlo do tako hitre izsleditve zločinca. Morilec je bil oddan v zapore sreskega sodišča v Metliki, a po nedolžnem osumljenju Badovinac Jure, njegov stric, je bil izpuščen iz zapora.

STRAŠNA NESREČA V TOVARNI ZABOJEV V NAZARJU.

Nazarje v Savinjski dolini, maja.

Predzadnji četrtek zjutraj je šel v tukajšnji škofovi tovarni zabojev 18letni delavec Acman Jože iz Ljubije v spodnji del tovarne h gonilnemu jermenu velike tračne žage z namenom, da jermen predene. Pri tem poslu pa ga je jermen zgrabil, mu odrgal skoroda celo desno roko in mu razmrevril obe nogi tako, da je nesrečni mladenič obležal nezavesten.

V takšnem stanju ga je po 10 minutah našel tovariš delavec. Nesrečnik je živel v strašnih mukah še dve uri, nato pa je izdihnil. Vsaka zdravniška pomoč je bila zaman.

POLJANSKO PISMO.

Poljane nad Škofjo Loko, maja.

Razni ljudje izrabljajo sedanjo denarno krizo v svoje namene s tem, da begajo nepoučene ljudi z inflacijo (s tiskanjem bankovcev preko določene kritja) in s padcem dinarja, kar je nesmiselno in nasprotno izjavam finančnega ministra. Na to nikakor ni misliti, saj ima naš dinar trdnj-

šo podlago v zlatu kakor denar mnogotere države v Evropi. Kakor smo brali, strašijo Anglija in Zedinjene države z inflacijo svojega denarja, vendar pa inflacijsko gibanje izgublja tla tudi v teh državah, ker so prišli tam do zaključka, da bi gospodarskim težavam ne bilo s tem dosti pomagano, pahnila pa bi inflacija v nesrečo vse varčevalce in bi obenem dvignila cene.

Na predvečer 12. t. m. je bilo opažati po nekaterih hribih ognje, kar so mnogi po dolini imeli za Krekove kresove. Po hribih namreč sedaj kmetje trebijo pašnike in zažigajo ob večerih te iztrebljine. Menda so prav na ta večer ponekod žgali kresove za proslavo Koroščeve 60letnice.

V nedeljo 22. t. m. zjutraj ob 8. bo v Poljanah pri Vidmarju shod, na katerem bosta govorila narodna poslanca gg. Janko Barle in Milan Mravlje o rečeh, važnih za nas vse. Pridite gotovo!

Pred kratkim umrl Tine Debeljak, po domače Kožuh, iz Kovskega vrha, je bil pristna naša grča in samouk. O njem pravijo, da bi moral živeti v Ameriki, kjer bi laže izrabil svoje talente.

PREKMURSKI GLASNIK

ŽRTEV PIJANEGA POBALINA.

Dolenja Lendava, maja.

Še nobeno leto ni minilo črensovsko križevsko proščanje brez tepežev. Tako je bilo tudi letos. Žrtev je bil komaj 23letni fant iz Črensovcev Horvat Ivan.

V sosedni vasi Žiškah so popivali domači fantje v gostilni in med nje so se pomešali tudi fantje iz Črensovcev. Začeli so se prepirati, vendar ni prišlo že v gostilni do pretepa, ker so jo črensovski fantje hitro zapustili in pobegnili. Domači so pa tekli za njimi. Ker jih niso mogli dohiteti, so se fantje iz Žižkov vrnili proti gostilni. Nesreča pa je hotela, da so med potjo srečali črensovskega fanta Horvata, ki sploh ni bil z drugimi v gostilni, ampak se je vračal domov z vasovanja. Ničesar huđega sluteč se Horvat ni izognil fantom, pač pa je trdil, da ni bil v gostilni in da ne ve za noben prepir. Vse to pa ni nič pomagalo. Fantje so se vrgli na njega. Komaj 19letni Žižek Matjaš, krojaški pomočnik, je zavihtel nož in sunil nesrečnega Horvata tako močno dvakrat v glavo, da se je ta takoj zrušil. Nevarno ranjenega fanta so potem pustili na tleh samega in se vrnili v gostilno, kjer so povedali, kaj se je zgodilo. Iz gostilne sta takoj šla dva fanta iskat poškodovanega Horvata in ga res našla na njivi, kjer je ležal nezavesten. Dasi smrtno poškodovan, je še vstal in hotel iti domov. Prišel pa je le kakih sto metrov naprej in še med to potjo je petkrat padel. Takoj so oskrbeli voz, naložili nanj poškodovanca in ga peljali domov. Nesrečni fant je med potjo na vozu izdihnil. Povedal je le še, kdo ga je zabodel.

V ponedeljek po usodni nedelji je šla na dom nesrečnega fanta sodna komisija z zdravniki, ki so izvršili raztelesenje. Ugotovili so, da je manjši sunek poškodoval lobanjo, drugi sunek pa prerezal lice, vrat z žilami in rani sapnik. Fant je umrl zaradi izkrvavitve, vendar pa mu tudi takojšnja pomoč ne bi rešila življenja, tako strašna je bila poškodba na vratu. Pokopali so ga v torek ob prisotnosti mnogoštevilnega občinstva. Pokojni Horvat je bil miren in dober fant, zato žaluje za njim poleg sorodnikov vsa vas. Žižka so pa prijeli orožniki.

Drzen nočni vlom. Te dni so neznani tatovi vlomili v trgovino Rudolfa Kohna v Markovcih blizu madžarske meje. Zlikovci so prišli v trgovino tako, da so vdrli vrata. Imeli so srečo, da jih pri poslu niso slišali sostanovalci. Ker je bila trgovina zelo dobro založena s tkaminskim blagom, je bil tudi plen temu primerno velik. Povročena škoda znaša blizu 22.000 dinarjev. Za vlomilci skoro ni sledu. Da bi se potikale sumljive osebe istega dne po vasi, ni nihče videl. Le neki kmetški fant je srečal ponoči, ko se je

vračal iz bližnjih Čepincev domov v Markovce, v gozdu pri Lúcovi skupino največ petih neznanih možakov, ki so ga ustavili. Ker je bila precej temna noč, je imel fant v roki svetilko, ki so mu jo neznanci izbili iz roke in izgubili. Domnevajo, da so ti neznanci v zvezi z vlomom in se v tej smeri nadaljuje preiskava.

Zaradi parkljevke in slinavke v Medmurju so se tudi za murskosoboški srez izdali zaščitni ukrepi. Zadnji sejem v Murski Soboti je to kaj močno občutil, saj je bil vsak dogaj živine zabranjen. Sedaj pa je ministrstvo za kmetijstvo brzojavno odredilo, da se srez M. Soboti ne smatra več za ogroženega po slinavki in parkljevki. S tem je tudi trgovinski promet z živino dovoljen. Pač pa do preklica še niso dovoljeni živinski sejmi. Pod zaporo še ostaneta srez Dolnja Lendava in Medmurje. V teh krajih je vsak promet z živino prepovedan. Prepovedan je tudi promet s parkljarji dvolastnikov proti Madžarski.

Nasilen cigan. Alojzij Mencinger, cigan iz Ropče, je nevaren človek, zlasti tuji imovini. Ni še dolgo, ko je presedel večjo kazen, pa ga je že zopet preganjalo orožništvo. Vlamljal je posebno v murskosoboški in dolnjelendavski okolici, seveda ne sam, ampak v družbi s svojimi pajdaši. Svoje področje je prenesel celo na ono stran naše meje. Izvršil je večji vlom v Gleichenbergu in se s plenom vrnil domov, kjer ga je pa naše orožništvo kmalu zasledilo in ga spravilo na varno. Pomlad in mesec maj pa imata svojo moč tudi za tesnimi jetniškimi zidovi. Polastilo se ga je hrepenenje po prostosti. Ker so pa vrata bila le preveč močna in je imelo okno predebele železne križe, si je hotel izbrati pot skozi zid. Odtrgal je polico od stene, izruval močen kavelj in začel kopati v zid. Imel pa je smolo, ker je ječar to zapazil in ga s pomočjo drugih zvezal in spravil v samotno celico. Nedavno pa je bil odveden v Maribor, kjer bo varneje spravljen.

NAŠI NA TUJEM

HOLANDSKO PISMO.

Brunssum, maja.

V Holandiji so vedno hujši časi. Prvega aprila so nam znižali za 5 odstotkov plače, a prvega junija nam bodo odtrgali nadaljnjih 5 odstotkov, kar se nam bo dobro poznalo v žepu in želodcu.

Kljub krizi naša Jugoslovenska podporna jednota neumorno deluje. Ustanovil se je dramski odsek, ki je že priredil 24. aprila veselico z igro «Trije ptički», s šaljivim prizorom «Stražar in postopač» in z deklamacijo «Publika». Žal je bila dvorana napol prazna. Igralci so spričo svojega prvega nastopa dobro podali vloge.

Naš predsednik se je moral preseliti kake tri četrt ure daleč od nas. Sedaj hočejo nekateri ovirati društveno delovanje. Tako nam ni naklonjen slovenski dušni pastir. Naj pa nikar ne misli, da bo kaj dosegel. Društvo bo vendarle napredovalo.

Dne 6. t. m. smo pokopali zavedno slovensko ženo, mater treh otrok, gospo Frančiško Verdevovo, staro 36 let. Pokojnica je bila soproga našega pomožnega blagajnika g. Josipa Verdeva, blaga, tiha in mirna žena, skrbna mati treh otročičkov, katerih najstarejši šteje šele pet let, in dobra družica možu. Da je bila priljubljena med nami vsemi, se je videlo pri pogrebu. Na njeni zadnji poti sta jo spremljali obe društvi, naše in pa Društvo sv. Barbare. Udeležba je bila lepa. Naše društvo ji je poklonilo venec in plačalo pogreb. Slovenske žene pa so pokojnici poklonile dva venca.

Ko smo stali ob odprtem grobu, ji je izpregovorila ga. Veharjeva zadnji pozdrav z ginljivimi besedami.

Vse oči so bile rosne od solza. Vsako še tako trdo srce se je omehčalo ob pogledu na trpečega moža in otročičke, ki so tako rano izgubili dobro mater. Bodi pokojnici lahka tuja zemlja, njenim svojcem pa naše sožalje!

Iz Rumpena (Holandija) smo prejeli: Zahvaljujem se po tem potu vsem, ki so se udeležili pogreba moje ljubljene žene Frančiške. Posebno pa se zahvaljujem Jugoslovenski podporni jednoti za krasen venec, slovenskim ženam za dva venca in Društvu sv. Barbare za udeležbo. Jugoslovenski podporni jednoti se še posebej zahvaljujem, ker mi je plačala pogreb. Josip Verdev.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Fina torta. V skledi dobro mešaj 4 rumenjake in 18 dek sladkorja. Ko se je spenilo, primešaj dve žlici mleka, sok od pol limone, žlico ruma, 5 dek zmletih orehov ali mandeljnov, pol zavitka pecilnega praška, pol zavitka vanilovega sladkorja, 15 dek moke in sneg štirih beljakov. Model dobro namaži, potresi z moko in deni noter testo, potem speci. Drugi dan torto prereži in namaži s temle nadevom: zmešaj v skledi 6 dek sirovega masla, 8 dek sladkorja, dve žlici ruma, dve rebri v pečici razmeščane čokolade, 5 dek zmletih orehov ali lešnikov in dve jajci. S tem nadevom napolni torto. Obljij jo z ledom, lahko jo pa tudi pomažeš z nadevom. Če hočeš, da bo nadev boljši, mu primešaj še osminko litra stolčene sladke smetane.

Čokoladne rezine. Mešaj v skledi osem dek sirovega masla, šest dek sladkorja in tri rumenjake; ko narase, primešaj dve rebri v pečici razmeščane čokolade, šest dek moke in sneg treh beljakov. Pekačo dobro namaži, posuj z moko, deni noter testo, ga lepo razlij po pekači, nato pa speci. Pečeno in še toplo razreži na rezine, rezine namaži z mezgo in po dve in dve zloži skupaj. Lahko daš mrzle na mizo ali pa še tople z vinskim šatojem.

Okusna sadna omaka k pečenki. Osminko kile sira (skute) pretlači skozi sito, primešaj osminko litra belega vina, štiri žlice ribezove mezge, žlico francoske gorčice in malo popra. Vse skupaj dobro zmešaj; če je pregosto, prilij še malo vina.

Zeljnatí žganci. Skuhaj pol kile kislega zelja; ko je skoro že kuhano, stresi k zelju 15 dek moke in kuhaj še pol ure. Nato vodo odcedi, zelje osoli in vse skupaj dobro zmešaj. V kozici razbeli mast, pomoči žlico v mast in zajemaj z mastno žlico majhne žličnike, jih pokladaj v skledo, in ko si gotova, jih zabeli z ocvirki.

Praktični nasveti

Beluš (špargelj). Kadar režeš beluše, najdeš poleg lepih in debelih, tudi drobne in slabo razvite. Odreži tudi te, ker samo slabijo korenine in ne dajejo nikdar dobička.

Pomaranče in limone lahko ohranimo dalje časa sveže, ako jih detemo v sol.

Kadar skipi mleko, se razširi po stanovanju neprijeten duh. Da to preprečiš, vrzi na ognjišče nekoliko soli, in smrad se ublaži. Navadno poskropijo gospodinje v takem primeru štedilnik s kisom, kar pa ni priporočljivo, ker razbeljena plošča od mrzlih polivov rada počši.

Da gre sveča laže v svečnik, jo vtakni, preden jo deneš v svečnik, v krop. Je to tudi varnejše, kakor če jo oviješ s papirjem, ki se lahko užge, ko sveča dogoreva. In se je na ta način že večkrat primerila kaka nesreča.

Kadar snažimo medene, bakrene, srebrne in druge kovinaste predmete s sidolom, imamo potem roke umazane in hrapave, krpe pa so vse črne. Ako si potem umijemo roke z mrzlo vodo (ne s toplo) in milom, postanejo zelo volne. Enako operimo krpe z milom v mrzli vodi takoj, ko smo nehali čistiti, in oprate se bodo zelo lepo.

ZANIMIVOSTI

× **Strašna nesreča francoskega parnika.** Francoski parnik «Georges Philippart», ki se je naha-

jal na potu z Japonske v Marseille, je v Adenskem zalivu zgorel. Na krovu je bilo 900 potnikov, od katerih pa so jih razni na pomoč prispeli parniki rešili od 650 do 700. Zlasti mnogo potnikov, med njimi tudi kapitana ponesrečenega parnika, je vzel na krov neki ruski parnik. Kako je prišlo do katastrofe, še ni znano. Kapitan angleškega parnika «Contractorja», ki je rešil nekaj potnikov, je javil, da je opazil na kraju nesreče mnogo zgozlenih trupel, iz česar sklepajo, da je mnogo potnikov našlo mrt v plamenih. Ponesrečeni parnik je bil starejšega tipa. Na krovu je bilo več višjih uradnikov iz francoskih kolonij in večja skupina francoskih izletnikov.

× **Doumerjeva smrt je rešila morilecu življenje.** Smrt francoskega državnega predsednika Doumerja je imela nenavadno posledico: rešila je življenje morilcu Evgenu Boyerju, ki bi ga morali usmrtiti 7. t. m. z giljotino. Boyerja so z njegovim bratom Aleksandrom obsodili na smrt, ker sta umorila in oropala tričlansko družino in jo zagalala. Po obsodbi se je njun odvetnik obrnil na državnega predsednika s prošnjo za pomilostenje. Predsednik Doumer je Aleksandra pomilostil v dosmrtno ječo, Evgena pa ne. V ječi so začeli takoj pripravljati vse potrebno za usmrnitev, ki je bila določena za 7. t. m. Usmrtnice so na Francoskem javne in že v zgodnjih jutrnjih urah so se začeli ljudje zbirati pred moriščem. Medtem so Boyerju sporočili, da je njegova prošnja za pomilostenje odklonjena, kar je nanj tako vplivalo, da je začel na glas jokati. Dali so mu obilen zajtrk in mnogo cigar. Prav so ga odvedli na morišče, ko je priteknel neki uradnik pravnega ministrstva in poiskal ravnatelja jetnišnice. Izročil mu je pismo in ravnatelj je pohitel na dvorišče, kjer je že stal zločinec, in izpregovoril nekaj besed z državnim tožilcem. Ta je nato velel, naj morilec odvedejo spet v celico. Začudenemu občinstvu pa je obsojenčev odvetnik pojasnil vso zadevo. Po francoskem zakonu ima državni predsednik do zadnjega trenutka, ko stoji obsojenec že pod giljotino, pravico pomilostitve, tučl če je pomilostitev prej odklonil. Ker pa je bil na državnega predsednika izvršen atentat in je predsednik že umiral, ni bilo mogoče, da bi se mogel poslužiti te svoje pravice. Zato je bilo treba počakati do izvolitve novega državnega predsednika.

× **Lindberghov otrok mrtev.** Lindberghovega otroka so končno našli mrtvega. Ko sta se nekl črnci in neki belec peljala s tovornim avtomobilom proti vasi Montroseju, sta v bližini Lindberghovega posestva v Hopewellu zagledala v grmovju ob cesti zavoj, napol pokrit z listjem in zemljo. V mnenju, da gre za skrito ukradeno blago, sta zavoj izkopala in našla v njem že napol razpadlo trupelce otroka. O dogodku sta obvestila policijo, ki je odposlala tja takoj komisijo. Ugotovili so, da je bilo truplo zakopano že pred dvema mesecema in da gre za dve in pol leta starega otroka z veliko rano na čelu in razbito lobanjo. Po obleki in perilu so dognali, da je to pogrešani Lindberghov otrok. Domnevajo, da je bil otrok umorjen kmalu po ugrabljenju, ker so roparji najbrže spoznali, da ne bodo dobili za odkupljenje deteta denarja, zaradi česar so se znebili otroka po najkrajši poti. Polkovnik Lindbergh je izvedel za smrt svojega sinčka na neki ladji, s katero je odplul na morje, da bi zopet zasledoval roparje svojega otroka. Lindbergha in njegovo ženo je vest o strašni smrti otroka hudo pretresla. Vsa javnost je silno ogorčena in zahteva najstrožje ukrepe proti roparjem. Bržkone bo kongres (ameriški parlament) že v kratkem določil za ugrabitev otrok smrtno kazen. Zasledovanje zločincev je postala zdaj zadeva vsega ameriškega naroda. Truplo malega Lindbergha so našli le 25 metrov daleč od telefonske napeljave, ki jo je dala svoječasno napraviti policija, da bi olajšala iskanje otroka. Po izjavah zdravnikov je bil otrok najmanj že dva meseca mrtev. Umorjen je bil približno 14 dni po ugrabljenju in preden je Lindbergh izplačal zahtevanih petdeset tisoč dolarjev odkupnine. Zdravniško raztelesenje je dognalo, da je bil otrok ubit z revolverskim strelom. Predsednik Zedinjenih držav

Hoover je pozval zvezno policijo, naj stori vse, da izsledí zločince, in naj ničesar ne opusti za zadostitev pravici. Pri poizvedbah za morilci so prišli na domnevo, ki predstavlja višek te žalostne Sumijo namreč, da so roparji otroka z namenom umorili in mu nato slekli spalno srajco, ki jo je eden izmed njih izročil Lindberghovemu zastopniku dr. Condonu kot dokaz, da je otrok v resnici v rokah onih, ki zahtevajo za njegovo vrnitev petdeset tisoč dolarjev, katere so tudi dobili. Pogajanja za vrnitev otroka so se torej vršila v času, ko je bil otrok že umorjen. Spalna srajca otroka, ki naj bi bila dokaz, da se z otrokom lepo ravna, je bila v resnici dokaz izvršenega umora. Kakor poročajo, so morilec že na sledu. Baje so trije: en Nемеc, en Italijan in en Španec. Enega teh pozna Lindberghov zaupnik profesor dr. Condon, ki mu je izročil petdeset tisoč dolarjev, da bi vrnilo dete, ki pa je bilo takrat že umorjeno.

× **Svoj umor naročil.** Z edinstveno zadevo se pečajo te dni orožniki v Prostejevu na Češko-slovaškem. V tamošnji bolnici je namreč umrl 62letni Jožef Pollak. Preden so ga pokopali, so orožniki izvedeli, da je postal starček žrtev umora. Gre za umor po naročilu umorjenca samega. V zvezi s tem so orožniki aretirali brezposelnega zidarja Jožefa Kalaba iz Ohrozina, ki je osumljen zločina in je dejanje tudi priznal. Pollak je bil že več let hudo bolan, nad trideset let ga je mučila naduha. Za vsako delo je bil nesposoben in čisto je govoril, da si bo končal življenje. Bil je pa veren človek in je imel zato strah pred samomorom. Že dolgo je iskal človeka, ki bi bil pripravljen ubiti ga za odškodnino. Ponujal je potepuhom 800 do 1000 Kč, toda nihče ni bil do vzeten za nenavadno kupčijo. Naposled se je seznanil Pollak s Kalabom. To je bil mož, ki ga je iskal. Kalab pa je bil previden in je pri znanjih najprej poizvedoval, kakšna kazen doleti človeka, ki umori drugega. Ko so mu povedali, da včasih 15 let ječe, včasih pa tudi doživljenjski zapor, se je mož premislil. Kljub temu je večkrat obiskal Pollaka ter ga prosil za denar, ki mu ga je ta tudi dal. Predzadnji ponedeljek je Pollak zopet silil v Kalaba, naj ga ubije. Ponujal mu je 500 kron. Kalab se je dal pregovoriti in odšla sta v zapuščen skedenj blizu Prostejeva, kjer je Kalab Pollaka obesil, vrv pa se je utrgala in Pollak je padel na tla. Mož pa ni odnehal. Sam je odšel v Prostejev in kupil debelejšo vrv. Oba sta obiskala ra to več beznice, kjer se je Kalab napil žganja. Ponoči sta zopet odšla na skedenj, Kalab je zadržal starčku vrv okrog vratu in ga potegnil kvišku. Ko je videl, da je Pollak v obraz posinela, ga je postalo strah in je vrv prerezal. Nezavestnega Pollaka je nato zavlekel v njegovo stanovanje, odkoder ga je reševalni avto prepeljal v bolnico. Pollak je še nekaj dni živel in se je celo zavedel, ni pa hotel povedati, od česa izvirajo poškodbe na vratu. Šele po njegovi smrti je Pollakova znanka izdala skrivnost. Kalab je sprva tajil, ko so ga pa odpeljali na kraj dogodka, je dejanje priznal. Zaradi umora so ga izročili sodišču.

× **Zakaj umetno hranjeni dojenčki slabo uspevajo.** Umetno hranjeni dojenčki hirajo nereditko prav nevarno, tudi če je nadomestek za materno mleko še tako skrbno sestavljen glede na sladkor, maščobo in druge sestavine. Kaže, da se je sedaj znanost za pomemben korak približala bistvu maternega mleka in njegovi posebnosti. Profesor Zondek je namreč ugotovil, da vsebuje materno mleko povprečno trikrat toliko bakra kakor kravje mleko. Ker imajo druge težke kovine v človeškem telesu (svinec v mozgu, železo v krvi) tako važno vlogo, moramo domnevati, da baker za njimi v važnosti nič ne zaostaja. Treba bo torej delati poizkuse; kravjemu mleku, zmešanemu z dodatki za dojenčke, se bo moralo dodati toliko bakra, da bo ta umetna hrana tudi v tem oziru ustrezala maternemu mleku.

× **Če bi ne bilo ptic, bi tudi ne bilo ljudi.** Sedem let brez ptic bi zadostovalo za uničenje človeškega rodu, je izračunala neka naravoslovka. To se vidi neverjetno, a razlaga je zelo

preprosta. Žuželke spadajo med najhujše sovražnike človeškega rodu, vse živijo od rastlinskih in živalskih snovi in se grozovito množijo. Iz enega samega para koloradskega hrošča se v teku enega samega poletja izleže 60 milijonov potomcev. Edina učinkovita obramba proti temu nezasišlanemu razmnoževanju so ptice. Če bi ne bilo ptic, bi žuželke kmalu pokončale ves krompir, vse žito in vse kulturne rastline sploh, od katerih živijo ljudje in njihova živina. Sicer pa ne pokončujejo ptice samo žuželk, temveč pobijajo tudi miši in podgane. V gnezdu neke sove so našli 20 mrtvih podgan, v nekem drugem gnezdu trupla 52 miši. Postovka požre v enem mesecu povprečno 100 miši. Naseljenci na Novem Zelandu so pred nedavnim nazorno občutili, kakšne važnosti so ptice. Pobijali so jih nekaj časa kar za stavo. Kmalu potem so se pojavile na poljih neznanse množine gosenic, ki so uničile letino. Bilo jih je toliko, da so morali ustaviti železniški promet, ker so postale tračnice od njih spolzke in nerabne. Ljudem ni preostalo drugo, kakor da so naročili iz Anglije na tisoče vrabcev. Ti so se v novi domovini kmalu razmnožili in so pokončili gosenice. Človek skrbi torej samo za lastni obstanek, če skrbi za ohrano ptic.

× **Usoda evropskega podnebja je odvisna od morskoga toka.** Izletniki, črtajte letošnje poletje iz koledarja in opustite načrte, da si boste prihranili nepotrebne izdatke! Tako kliče vremenski opazovalec profesor Sandstrom, tajnik vremenskovskega zavoda v Stockholmu, ki pravi: «Pomlad in poletje bosta letos zelo mrzla in vlažna. Vedno bo deževalo. Največji del odgovornosti za ta pojav ima muhasti morski tok, mogočna morska topla struja, ki teče proti Evropi od Mehikanskega zaliva in oblikuje evropsko podnebje.» Profesor Sandstrom že dolga desetletja opazuje ta nestalni tok. Ugotovil je, da se je letos zopet oddaljil od evropske obale. «To pomeni,» kakor zatrjuje Sandstrom, «da bomo imeli rjav toliko dežja in mraza kakor nesrečnega leta 1929. ali pa še več...» Vremenslovcec dalje piše, da bo proti koncu XX. stoletja človeštvo nedvomno končno uredilo ta morski tok. Če bo hotelo, ga bo lahko malo zasukalo proti severnemu tečaju in zopet izpremenilo Islandijo z Novo zemljo vred v tropski paradiz. A bolj pametno bo poskrbeti za enakomerno toplo podnebje v Evropi. Potem bodo januarja povsod cvetele vrtnice. Kožuhi bodo izumrli. Hripa ne bo več ograjala mest. V Berlinu je res že več desetletij mednarodno znanstveno društvo za regulacijo morskoga toka. Veliki jez blizu ameriške obale, električni mogočni valovi ali druga še neznana sredstva bodo naposled obvladala muhasto toplo strujo. Preprečila bodo njeno odmikanje od obale in poskrbela za njeno stalno enakomerno toploto... Tako ugiba švedski opazovalec.

× **V gumijastem čolnu preko morja.** Ta drzen poizkus sta doslej že tvegala dva pustolovca, ki sta hotela priti iz Lisbone preko morja. Eden izmed njiju je izginil brez sledu, drugega so našli po 58 dneh blodenja po morju napol mrtvega blizu Haitških otokov. Sedaj si je pa vtepel to misel v glavo Avstrijec Theodor Helmer, ki so mu oblastva izdala dovoljenje, da sme s svojim šest metrov dolgim gumijastim čolnom preko morja. Na pot se je že odpravil. S seboj je vzel za tri mesece živeža, potrebno količino vode, ročno lekarno in več steklenic vina. Helmer namerava najprej na Kanarske otoke, ne bo pa tam pristal, temveč bo nadaljeval vožnjo na Male Antile. Končni njegov cilj je New York. Nekí dobrotnik mu je ponudil večjo vsoto denarja, če se premisli, toda Helmer je to odklonil.

× **Koliko časa žive nekatere živali.** Morska želva živi okoli 300 let, ščuka 250 let, slon 150 do 200 let, papige 150 let, orl, jastreb, sokol 110 let, konj, kamela, osel, medved 40 do 50 let, govedo, lev, tiger, zebra, ptice pevke 20 do 25 let, srna, severni jelen, koza, ovca 15 let, samica-mravljinka 6 do 15 let, samec-mravljinec nekaj tednov, pes, lisica, mačka 10 do 12 let, kunca 5 do sedem let, podgana, miš 3 leta, čebela: matica 2 do 5 let, troj 4 do 5 mesecev, delavka pozimi

6 do 8 mesecev, delavka poleti do 6 tednov, metulj 1 do 3 tedne, enodnevnik: ličinka 2 do 3 leta, dorasla 4 do 5 ur.

× **V Parizu ukradejo letno 2000 avtomobilov.** V Parizu so nedavno ustanovili na policiji poseben oddelek proti tatvinam avtomobilov. Podatki govore, da ukradejo v Parizu okoli 2000 avtomobilov na leto, to je od 5 do 6 na dan. Toda pariška policija je že tako izpopolnjena v tej stroki, da se ji posreči odkriti 80 odstotkov teh tatvin in vrniti avtomobile lastnikom. Ako okradenec naznani tavino takoj, se policiji posreči izslediti tatove, še preden utegnejo prenarediti avtomobil. Čeprav se vidi število ukradenih avtomobilov veliko, ni ta številka v primerj s številom vseh avtomobilov v Parizu tako visoka. Mestnemu uradu namreč prijavijo vsako leto povprečno 93.000 novih avtomobilov.

× **Papir namesto gramofonskih plošč.** Neke avstrijska družba je začela izdelovati papirne trakove, ki nadomeščajo gramofonske plošče. Glasba, ki jo posredujejo trakovi iz papirja, je tako izpopolnjena, da jo lahko oddajajo po radiu.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Slabo.

Tujec: «Oče krčmar, vam pa gostilna gotovo donša lepe dobičke, ker ste tako blizu pokopališča.»

Krčmar: «Slabo je, gospod, slabo! Res sicer po vsakem pogrebu pridejo pogrebci v mojo gostilno, da v vinu potopijo svojo žalost, toda danes so ljudje tako brezsrčni, da so potolaženi že, ko ga izpijejo pol litra...»

Zadnja neumnost.

Mohovt malo lahkoživemu snubcu: «Ker nočeš in nočeš odnehati, ti dam svojo hčer za ženo. Prosim te pa, da ne storiš nobene neumnosti več.»

Snubec: «Obljubljam, da bom s poroko storil zadnjo neumnost v življenju...»

Kaj je ljubezen?

Neki časopis je odgovoril na vprašanje dopisnikovo, kaj je ljubezen, takole:

«Ljubezen je, če človeka pri srcu srbi, pa se ne more popraskati...»

Premajhen želodec.

Blaž (gleda Gašperja, ki se drži za ograjo in se neusmiljeno davi): «Kaj ti je? Ali je bilo vina malo preveč?»

Gašper: «Ne, vina ni bilo čisto nič preveč, samo moj želodec je premajhen...»

Kokošja juha.

Gospodar zaloti potepina, ki se potika okrog kokošnjaka.

«Kaj delaš tu?» ga vpraša.

«Veste, delam, kar mi je zdravnik naročil, se odreže potepin.»

«Pa ti zdravnik menda vendarle ni naročil ponoči kolovratiti okrog kokošnjaka?» podvomí gospodar.

«Seveda ne, ampak kokošjo juho mi je predpisal.»

Ne more.

Učitelj: «Mihec, ti edini nisi napisal domačih naloge 'Moja pot v šolo'.»

Mihec: «Gospod učitelj, je nisem mogel, ker je očka šolski sluga...»

Oba sta slišala.

Urša: «Ponoči sem slišala sumljiv ropot v spalnici. Ko sem tiho vstala, sem videla izpod postelje moleti človeško nogo.»

Neža: «Bila je kajpada vlomilčeva.»

Urša: «Ne, moževa. Tudi or je slišal sumljiv ropot.»

Žena.

V trgovini: «Gospa, tale plašč ni le zelo lep, ampak tudi trpežen. Nosili ga boste lahko pet let.»

Doma: «Možiček, le poglej moj novi plašč, kako je lep in trpežen. Dve leti ga bom lahko nosila, je rekel sam prodajalec.»

ODPOCIJTE SI VASE NOGE

v naši udobni, lahki in zračni letni obutvi.

Rata

Več službe.

39.-

Vel. 19-26 Vrsta 4441-05

Za deklice: zračni, lahki platneni polčevlji z gumijastim podplatom in okusno obliko. Neizogibno potrebni za poletje.

49.-

Vrsta 2944-00

Sandale, ki ne žulijo niti nog niti žepa. Otroške št. 22-26 39 Din, št. 27-34 49 Din, ženske št. 35-38 59 Din, Moške št. 39-46 69 Din.

69.-

Vrsta 2145-09

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivega platna z zaponko in elastičnim gumijastim podplatom. Za malo denarja veliko zadovoljstva.

Trudimo se, da Vas kar najbolje postrežemo ne samo z dobro in ceneno obutvijo, temveč skrbimo, da Vas postrežemo popolno in ceneno tudi z ostalimi potrebščinami za Vašo obutev in Vaše noge.

V vseh naših prodajalnah dobite dobre in cenene nogavice. Moške 5 Din, ženske 9 Din.

MALI OGLASI

Tednik «ZABAVNI LIST»

z gratis slikarsko galerijo v formatu razglednic — Stražišče. Posamezna številka samo 1 Din. Zahtevajte brezplačne ogledne številke! 95

Usnjarskega vajenca

sprejme proti celotni oskrbi Franje Čebular, Ig-Studenec. 156

Posojila brez obresti

za odkup zemljiškoknjižnega dolga in nakup posestva podeljuje: «Zadruga», Ljubljana, poštni predal 307. Išče potnike. 154

Proda se malo posestvo,

ki meri približno 13 oralov. Hiša je zidana in z opeko krita. Posestvo je oddaljeno tri četrt ure od postaje v Sevnici in leži četrt ure nad Boštanjem (Ravne št. 75). Več pove g. Trapečar, mizar, Radna pri Boštanju ob Savi. 157

FURMANI!

„Lu-lu-lu-luštna je mo-moja fu-fu-fu-furenga“ je vedno govoril furman, ki so mu rekli „veseli Jaka“. Ampak govoril je čisto resnico, kajti veseli Jaka je uporabljal pri furanju štrange, uzde in vrvi samo take, ki imajo privezan listek s pajkom iz Grosupljega. Na to je pri nakupovanju vedno dobro gledal in je bil zato vedno dobre volje kot spomladi tiček na veji.

Ta varstvena znamka

garantira za najboljšo kvaliteto. Zahtevajte vse vrvarske izdelke samo s to znamko.

KALEFLUID

Fiziološki ekstrakt iz žive žleze krepke in zdrave živali «KALEFLUID» se priporoča vselej, kadar je delovanje teh žlez oslabiljeno in zbog stanja, ki zaradi tega nastane. Povečava sekretarno delo vseh žlez. Rabi se pri oslabilosti, opešanju živcev, polni nevrasteniji, oslabiljem polnem delovanju, jači živčni sistem in krepi organizem. — Brezplačno razpošilja podrobno literaturo: Beograd, Kralja Milana 15, Miloš Marković.

«Kalefluid» prodajajo lekarne in drogerije.

Odobrilo ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje S. br. 3500 z dne 28. marca 1932.

Česa ne smemo,

ako se hočemo dobro počutiti?

Ne smemo jesti premalo kuhane jedi.
Ne smemo požirati slabo prežvečene hrane.
Ne smemo naglo in preveč jesti.
Ne smemo čutiti odvratnosti do jedi.
Ne smemo trpeti, da nam leži hrana neprebavljena težko v želodcu.

Ne smemo imeti želodčnih bolečin, zgage in krčev.
Ne smemo imeti vzpehavanja in ne smemo se čutiti napete, temveč je treba, da se pobrigamo za dobro prebavo in urejeno stolico, brez katerih ni dovoljnega kroženja krvi a zaradi tega tudi ne zdravja. Ako sno nezadovoljni s prebavo in z delovanjem črevesja, nam bodo dobro dele Fellerjeve Elsa-pilule, 6 škatlic 30 Din, 12 škatlic 50 Din, in Elsašvedske kapljice (2 steklenici 50 Din). Vse že z zavojnino in poštino vred pri lekarnarju Evghenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsa-trg 360 (savska banovina).

Odobreno od ministristva za socialno politiko in narodno zdravje Sp. br. 509 z dne 24. marca 1932.

Živinorejcem Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu kako se žival prisili da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesi, kol pri poškodovanju rogov, poškodbi kopyta in zakovanju pri prisluču med parklji, opeklini, strelji, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napanjanju goved in ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštino vred Din 36-50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga

v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

Kdor oglašuje,
ta napreduje.

Popolnoma zastonj

še nikjer, a za 17 Din dobite že svilene reform-hlače, za 29 Din svileno kombinezo, za 8 Din podveze za nogavice, za 46 Din 12 mesečnih vložkov, za 52 Din 12 finejših, za 74 Din 12 najfinejših frotirastih, pas za mesečne vložke 6-50, 9-50 Din itd., itd. kakor tudi vso manufakuro po skrajno znižanih cenah pri

Prvi gorenjski razpošiljalnici

Ivan Savnik
Kranj št. 78.

Zahtevajte še danes brezplačen manufakturni cenik!

Najnovije dvokolo z motorčkom 1 1/2, K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Vsak trgovec, obrtnik, gospodar in vsaka gospodinja poseti

XII. Ljubljanski velesejem

od 4. do 13. junija 1932.

Zakaj? Ker nudi velesejem največji pregled vseh potrebščin v gospodarstvu, orientacijo cen blaga, polovično vožnjo na železnici, popust na parobrodih. 700 razstavljalcev, 40.000 m² razstavišča. — Izdelki celokupne industrije, pohištvo, oficijelna razstava Poljske republike, higijenska razstava, razstava perutnine in kunccev, tujsko prometna razstava, razstava Prijateljke narode v stanovanju.

Legitimacije po 30 Din se dobivajo pri vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih postajah dravske banovine in biljetarnah «Putnika».